

ŽELEZAR

Leto IX. Poština plačana v gotovini
Jesenice, 8. julija 1967 Številka 27

Izobraževanje eden izmed odločilnih faktorjev hitrejšega razvoja gospodarstva in napredka družbenih odnosov

Poročali smo že, da je bil 27. in 28. junija v Beogradu II. kongres Sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije. Kongres je delal v treh komisijah, teze za delo v komisijah so delegati prejeli že z vabilom. Danes objavljamo povzetke tez za delo III. komisije, ki je obravnavala vprašanje strokovnosti in izobraževanja.

Ukrepi gospodarske reforme in IV. plenuma CK ZKJ so delovne kolektive zelo zaposlili z razmišljanjem, kako najbolj racionalno, ekonomično in produktivno poslovati. Prehod iz ekstenzivnega v intenzivno gospodarjenje, ki je pomemben zlasti za industrijo in rudarstvo ter s tem večji poslovni uspehi, je zelo odvisen od ravni strokovnih kadrov.

Čim bolj samostojno delovanje gospodarstva na domačem in tujem tržišču pa je odvisno od čim bolj razvitega samoupravljanja in delitve dohodka po rezultatih dela. Vse to pa je v veliki meri odvisno od stopnje strokovne

usposobljenosti in družbeno ekonomske izobrazbe delavcev. Izobraževanje za delo in samoupravljanje tako postaja enotni dejavnik moči gospodarskega razvoja. Gospodarska reforma vedno bolj zaostre odnos delovnih organizacij do lastnih slabosti. Zaradi tega so prizadevanja delovnih kolektivov vsak dan večja in vedno bolj konkretna. Vse to pa vedno bolj utrjuje spoznanje, da morata kadrovska politika in izobraževanje dobiti mnogo bolj odgovorno mesto kot doslej in postati eden izmed ključnih dejavnikov uresničevanja gospodarske reforme.

(nadaljevanje na 3. strani)

Pravilen odnos do varstva pri delu

Eden izmed štirih uvodnih referatov na petem svetovnem kongresu za preprečevanje nezgod pri delu in profesionalnih obolenj, ki se te dni (od 2. do 9. julija) vrši v Zagrebu, nosi naslov: Spoznavanje z ustreznimi metodami, s katerimi se pri delavcih, predelavcih, vodjih oddelkov in pri vodilnem kadru razvijajo pravilna stališča do varstva pri delu. Nava-jam nekaj kratkih misli iz tega referata, ker ravno pri nas mnoga različna in nasprotna stališča do varstva pri delu zavirajo večje uspehe na tem področju.

Pozornost vseh, ki se ukvarjajo s preprečevanjem nezgod pri delu, je bila že od nekdaj usmerjena v iskanje takih metod (načinov) dela, ki bi ustrezale zahtevam, ki jih postavlja realno življenjsko okolje. V zadnjih letih vedno bolj prodira v ospredje spoznanje, da samo propagandne akcije ne zadostajo in da je treba pri raziskovanju vzrokov nezgod in pri metodah dela upoštevati tudi sodobne znanstvene dosežke. Kombinirani dosežki različnih znanstvenih disciplin (tehničnih in humanitarnih) prinašajo spremembe v ugotavljanju vzrokov nezgod. Danes že prevladuje splošno osvojena ugotovitev, da je vzroke za nezgod treba iskati v funkcioniranju sistema: stroj — človek — delovno okolje. V tem okviru se križajo vsi

tehnični, človeški in socialni faktorji. Strategija (dolgoročna usmerjenost) preprečevanja nezgod je s tem postala mnogo bolj razčlenjena, ker zaobsega dejavnost na vseh nivojih tega tročleneskega sistema in njihovo dinamično povezavo.

Strategija preprečevanja nezgod (pojavlja se pod imenom »ergonomija«) torej proučuje možnosti in meje človeških fizičnih in mentalnih sposobnosti in lastnosti, da bi se na tej osnovi izdelovali taki stroji in naprave, določevali taki procesi dela in ustvarilo tako delovno okolje, ki bi bolj ustrezalo človekovim zmogljivostim.

Taka strategija zahteva raznorodne in zložene doprinose strokovnjakov različnih znanstvenih disciplin, od tehnologije do fiziologije (nadaljevanje na 2. strani)

Izpolnitev plana skupne in blagovne proizvodnje za junij 1967

Delovna enota	Skupna proizvodnja (ton)			Blagovna proizv. (ton) 1)		
	Oper. plan	Izvrš.	Index	Družb. plan	Izvrš.	Index
Plavž	11.500	10.853	94.4			
Martinarna	24.800	26.825	108.2			
Elektro peč	6.200	6.430	103.7			
Livarne	1.113	1.192	105.0	17	9.6	56.5
Opekarna	1.930	1.875	97.2	170	212	124.8
TOPILNICE:	45.543	47.175	103.6	187	221,6	118.0
Bluming	20.000	20.996	105.0	600	362	60.4
Valjarna trakov	6.200	5.130	82.7	1.490	2.861	192.0
Profilarna	100	96	96.0	805	96	11.9
Težka proga	6.000	5.644	94.1	472	254	53.8
Lahke proge	3.743	3.018	80.6	1.380	1.946	141.0
Žična valjarna	5.070	4.723	93.2	150	1.514	1009.4
Valjarna 2400	8.400	8.342	99.3	8.060	7.934	98.4
Valjarna 1300	3.950	4.045	102.4	4.130	3.974	96.2
Jeklovlek	875	514	58.8	1.070	514	48.1
VALJARNE:	54.338	52.508	96.9	18.157	19.454	107.1
Hladna valjarna	2.580	2.119	82.1	2.530	2.095	82.8
Žičarna	4.540	3.682	81.1	3.070	2.344	76.4
Želbarna	790	824	104.4	783	805	102.8
Elektrodni oddelek:						
— varilna žica	830	712	85.8	822	707	85.9
— varilni prašek	40	47	116.8	43	47	103.6
Cevarna				2) 895		
PREDELOVAL. OBRATI:	8.780	7.384	84.0	8.143	5.998	73.6
ŽELEZARNA:	108.621	107.067	98.5	26.430	25.673	96.8

1) Blagovne proizvodnje za dom je bilo 293 ton (družb. plan 448 ton).
2) V družbenem planu je bilo tudi 895 ton pocinkanih cevi iz Siska.

Topilnice: Martinarna je delala v mesecu juniju s 4 pečmi, razen treh dni, zaradi prevelike zaloge blokov in polfabrikata v valjarnah. Zaradi tega je bil znižan operativni plan za 24.800 ton. Zaskrbnjuje pri martinarni je to, da je odlila v mesecu juniju kar 54 izven programskih šarž, kar nam pokvari program valjarne 2400 in valjarne trakov. Delna krivda leži na vložku in grodlju, v

glavni pa na slabem delu martinarne.

Valjarne: Pri skupni proizvodnji valjarn lahko vidimo, da je največ pod planom jeklovlek, ki ni imel zadosti naročil. Polfabrikat za vlečno jeklo za SZ je prihajal v jeklovlek po 10. juniju, vendar je to bilo prepozno, da bi lahko nadoknadili izgubljeno. Razveseljivo pri tem je to, da ima jeklovlek 1. julija 4.400 ton naročil in pri-

čakujemo, da bo v III. kvartalu delal s polno kapaciteto. Polfabrikat je že valjan, zastoj lahko pričakujemo le pri pakiranju materiala v zaboje in če ne bo pravočasno odprt akreditiv za SZ.

Valjarna trakov zaradi pomanjkanja valjev ni mogla delati trših kvalit (Dinamo OL 2 spec.) medtem ko je blagovno proizvodnjo visoko prekoračila.

Lahke proge ne dosegajo skupne proizvodnje zaradi pogoste menjave programa (ozko grlo v čistilnici) in zaradi skrajno dotrajanih peči. Ogrevane peči bo treba čimprej preurediti na mazut, ker je zaradi slabo ogretega vložka problematično držanje ozkih toleranc za jeklovlek.

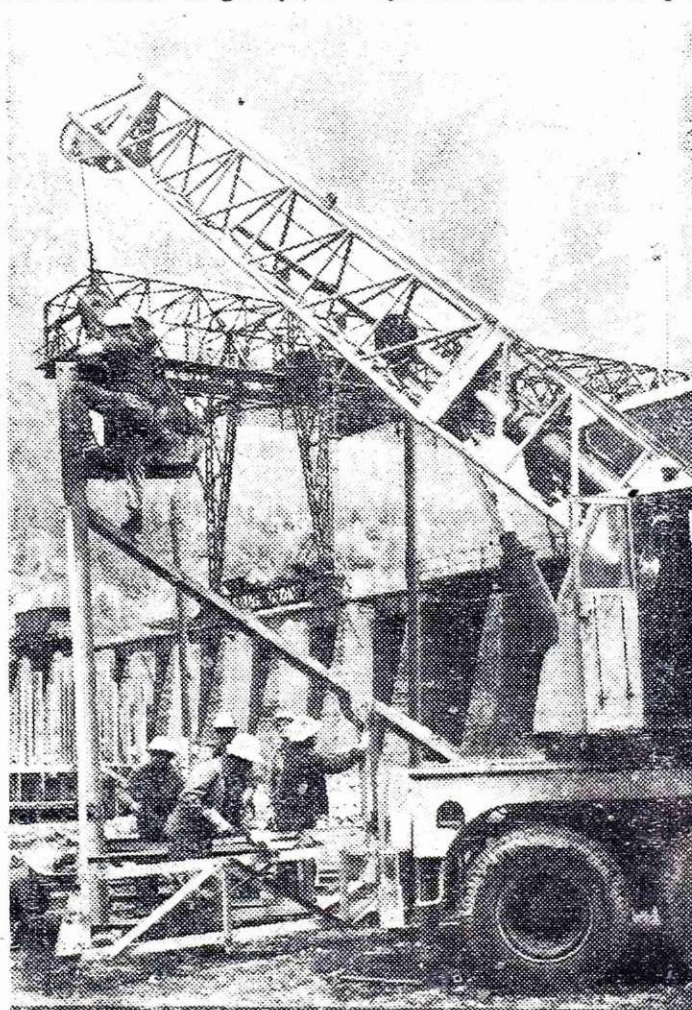
Valjarna 2400 je dobila novo normalizirano peč kar bo v precejšnji meri vplivalo na povprečno prodajno ceno. Drugi problem debele pločevine pa je ta, da lahko prodamo na trg tanjše dimenzije, kar se odraža na manjši povprečni debelini pločevine.

Žična valjarna v skupni proizvodnji ni dosegla plana, ker je prevajala vse blume slabše površine in kvalitete, blagovno proizvodnjo pa je dosegla zato tako visoko, ker smo prodali neustrezno žico kolobarjev manjših tež.

Predelovalni obrati: Stalno pomanjkanje delovne sile v HVZ se sliši že kot obrabljena narodna pesem, vendar moramo tu iskati glavni vzrok. Premalo so se potrudili v izdelavi nerjaveče vlečene žice za elektrodni oddelek.

Železarna je v blagovni proizvodnji malo zaostala za družbenim planom, vendar zaradi nižjih povprečnih cen, kot smo jih bili vajeni v lanskem letu, finančnega efekta ne bo.

— eo

Montaža jeklene konstrukcije za objekt 22 v novih aglomeracijah

Kje in kako začeti?

Kljub temu, da je čas dopustov, iskanje najboljših rešitev nekaterih ključnih problemov, ki zavirajo prehod k intenzivnemu gospodarjenju, ne bi smelo zastati. Zastati ne bi smela niti samoupravna dejavnost in prizadevanja družbeno političnih organizacij, kajti zelo neugoden položaj, v katerem se nahajamo, nam ne dovoljuje počitka, niti odlašanja.

Mnogokrat je bilo že poudarjeno, da nam pri našem delu manjka sistema, pa tudi mnogo več resnosti in strokovnosti. Ko prelistavaš zapisnike in sklepe samoupravnih organov za nekaj let nazaj vidiš, da mnogo napak in slabosti našega dela v železarni nismo odkrili včeraj in danes, ampak jih odkrivamo že nekaj let. Še več, pri prelistavanju zapisnikov celo ugotovimo, da so bili pred letom in še preje sprejeti številni pozitivni sklepi, od katerih mnogi niso bili izvršeni. Izvršitev letih v času, ko so bili sprejeti, ali da bi jih vsaj takrat začeli reševati, bi nas obvarovalo pred marsikatero težavo, ki se danes v potencialni obliki javlja pred delovnim kolektivom. Tako pa se podobni sklepi, nekoliko drugače oblikovani, ponovno pojavljajo v zapisnikih samoupravnih organov. Vsa dosedanja praksa kaže, da mnogo preveč govorimo, pišemo in ugotavljamo ter odkrivamo množico problemov, zelo malo pa smo naredili za načrtno odстранjevanje slabosti in razvijanja tistega, kar nas bo pripeljalo k intenzivnemu gospodarjenju. Gospodarska reforma je v tem pogledu neusmiljena in posledice takega dela čutimo že na lastni koži.

Iz številnih obravnav, ki so bile v zadnjem času v železarni v raznih krogih in na raznih nivojih, bi lahko povzeli dvojne zaključke: prvič, da planiranje rezultatov našega dela ni popolno in celostno in drugič, da iz množice problemov ne znamo izluščiti tistih, ki so za nadaljnji intenzivni razvoj temeljna ovira in jih načrtno, strokovno, znanstveno in politično razreševati.

Kolikor je planiranje, najsi bo proizvodnje, investicij, kadrov idr. popolnejše in realnejše, tem večji je odstotek jamstva, da bodo predvidene naloge ustvarjene tako kot smo si jih zamislili. Z drugimi besedami je planiranje intenzivno umsko delo, intenzivno koncentriranje in napenjanje umskih sil in to toliko bolj, čim bolj je predmet planiranja zahtevnejši. To omenjam zato, ker planiranje nujno zahteva povezovanje teorije in prakse, enotnost misli in dela oziroma prakse. Plan predstavlja teoretično orientacijo za kasnejšo praktično dejavnost pri urseščevanju plana. Vsi ti principi nujno zahtevajo sodelovanje tako ekonomistov kot tehnologov, nič manj pa ostalih strokovnih služb in strokovnjakov tako kadrovikov, psihologov, sociologov in drugih, pa najsi bo, da gre za planiranje proizvodnje ali investicij. Vsega tega smo pri dosedanjem delu pogrešali. Nemogoče je planirati proizvodnjo ali investicije, ne da bi pri tem upoštevali poleg materialnih faktorjev tudi strokovno in splošno izobrazbo kadrov, socialne in sociološke motive in drugo. Popolno in realno planiranje je ob popolni tehnološki in delovni disciplini jamstvo za uspešno in boljše delo.

Več strokovnosti, doslednosti in znanstvenega dela bo potrebno tudi pri razreševanju številnih subjektivnih in objektivnih problemov, ki ovirajo naš hitrejši razvoj. Iz množice problemov bomo morali izluščiti tiste, ki se najpogostejše pojavljajo na sejah, sestankih, časopisju in drugje, jih kategorizirati in jih načrtno in dosledno začeti reševati. Mnogokrat ure in ure, pa tudi mesece in mesece govorimo o problemih, ki so jih drugje že razrešili in o katerih so napisane celo strokovne študije. Tudi pri razreševanju posameznih problemov ne moremo mimo celostnega — timskega dela. Na primer tehnološko in delovno nedisciplino ne moremo razreševati samo z obravnavo boljše organizacije dela, ne da bi pri tem govorili in sprejemali ustrezne ukrepe tudi za boljše splošno in strokovno izobraženo članov delovnega kolektiva.

Vse te naloge pa zahtevajo mnogo bolj intenzivno delo vsega vodstvenega kadra, predvsem pa tehničnega in drugega strokovnega kadra v železarni. Vse te naloge zahtevajo mnogo naporov in časa, požrtvovalnosti in predanosti delovnemu kolektivu. Teh nalog ni mogoče zadovoljivo opravljati in opraviti ob drugem delu ali celo poleg drugega dela, za katerega smo zadolženi. Sedanje stanje v železarni, ki jo ne moremo izključevati iz ožje ali širše družbene skupnosti, zahteva od vsakega posameznika popolno predanost delovnemu kolektivu in njegovim interesom.

Joža Varl

Pravilen odnos do varstva pri delu

(nadaljevanje s 1. strani)
in psihologije. Za reševanje konkretnih problemov pa se zateka še k drugim znanostim, od sociologije pa do antropologije, ekonomije itd. V toku vseh faz za realizacijo preprečevanja nezgod pa so mobilizirani vsi zaposleni v podjetju, na vseh stopnjah organizacijske strukture, skupaj s potrebnimi izvori obveščanja. Pri taki dejavnosti se srečujemo z različnimi metodami dela, ki so jih dosegli za preprečevanje nezgod uporabljali nosilci (akterji) posameznih ukrepov. Te posamezne metode ne izgubljajo na pomenu, temveč postajajo učinkovitejše, ker so vključene v celoto. (Npr. tehnični ukrepi, ki v klasičnem pomenu obsegajo kontrolo in mehansko zaščito, v novi koncepciji niso zastavljeni, temveč dobivajo novo teoretično in praktično vsebino.)

To je v grobem prikazana nova osnova, na kateri se pojavlja problem pravičnega stališča varstva pri delu. Pravilno stališče se torej razvija v izredno raznorodnem okolju in se zato ne more skriti na čisto propagando, čeprav se za preventivno in dolgoročno usmerjenost lahko uporablja tudi propaganda. (Propaganda je tu mišljena kot enostransko psihološko »spreobračanje«, ki ne more zaobseči vseh človekovih vidikov in ki ima zanj obliko »zunanjih zahtev«.) Med akcije, skržene na propagando, spada npr. vloga, ki so jo do nedavnega pripisovali plakatom in napisem proti nezgodam. Znanosti o človeku (posebno psihologija in sociologija) in biološke vede pa so postopno odkrivala številne spremenljive faktorje, ki vplivajo na obnašanje človeka in na pravilno stališče do varstva pri delu.

Vpliv na človekovo obnašanje izhaja že iz njegovih življenjskih predzrelostnih leti, razvijanje pravičnega stališča do varstva pri delu sega časovno pred začetek strokovnega udejstvovanja — v družini in šoli. Vedno pogostejše so pobude, da se vzgoja o varstvu pri delu vnese v učne programe šol vseh stopenj in nivojev. Pri tem je treba poudariti, da je problem »vzgoje varstva« povezan s problemi vzgoje v celoti, posebno v osnovni in srednji šoli. Mladega človeka je treba naučiti, kako najde ravnotežje (pomagati mu, da se osvobaja emotivnih in drugih konfliktov v sebi), da dobi čut odgovornosti (pomagati mu, da se pozitivno vključuje v družbeno življenje) in da pridobi kritičen odnos (pomagati mu, da razumeva odnos med seboj in stvarmi izven njega v vsakokratni konkretni situaciji, v kateri se znajde).

Drug vpliv na človekovo obnašanje in oblikovanje sta-

lišča do varstva pri delu se vrši z akcijami tekom njegovega strokovnega dela. Raziskave kažejo, da človek težko obdrži navade iz časa šolanja in usposabljanja, če se znajde v neugodnem delovnem okolju. Danes se vse bolj govori o potrebi neprekinjenega izobraževanja in o tem, da je podjetje tisti center, ki koristi in proizvaja »kulturo« še prej, preden koristi surovine in prinaša določene rezultate. Taka časovna razširitev izobraževanja — od šolske v delovno dobo — opravičuje tudi kontinuiteto programov za doseganje pravičnega stališča do varstva pri delu.

Problem se razširi še v eno smer. Rekli smo, da je pravilno stališče do varstva pri delu treba krepiti v vseh nivojih. Posebno vidna je potreba za tovrstno izobraževanje na nivoju vodstvenega kadra. Pogosto slišimo pritožbe na račun tega nivoja, posebno kadar gre za določanje načina akcije za preprečevanje nezgod. Pri tehničnem in administrativnem vodstvenem kadru je pomembno, kakšen »učinek« ima varstvo pri delu za podjetje. To merilo je najbolj svojstveno vodstvenemu kadru v takem družbenem okolju (širšem ali ožjem), kjer ima tehnično znanje privilegiran položaj.

To pomeni, da je funkcija varstva tesno povezana s funkcijo upravljanja. Če se vsaka nezgoda gleda kot rezultat slabega funkcioniranja sistema stroja — človek — delovno okolje, mora vodstveni delavec v tem videti ne nekaj zunanjega, kar je po napaki nekoga prodrlo v podjetje, temveč znak nepravilnega dela, ki izhaja iz nepravilnih direktiv, ocen, administrativne računice in tudi enostavno zaradi nesposobnosti vodstvenega kadra. Pri takem gledanju varstva pri delu spet pride do »vrednosti« za podjetje. S tem se bodo lažje dosegle spremembe

organizacije, pogojev dela v najširšem smislu, od česar je v veliki meri odvisna možnost za spremembo obnašanja in stališč.

Srednji kadri upravičeno zavzemajo »ključne« položaje zaradi svojih vsakodnevnih kontaktov z neposrednimi proizvajalci. Vendar se nahajajo v težkem položaju, ker jih delavci gledajo kot pooblaščenca za odločitve, uprava pa jih tretira kot svoje izvršne organe, ki nosijo njeno odgovornost, ne pa tudi iniciativo. Vedno so v nevarnosti, da se njihove dolžnosti skrijejo na čisto disciplinske. Zato se tudi težko postavijo v tak položaj, da bi raziskovali slabo funkcioniranje, neprilagojenost itd. sistema. Vključevati jih je treba bolj v tisti del produktivnosti, ki gre prek varnosti dela.

Delavci so najbolj izpostavljeni nezgodam in se pojavljajo kot baza za razvijanje pravičnega stališča do varstva pri delu. Pod tem razumemo njihovo formalno in neformalno sodelovanje v politiki preprečevanja nezgod. Za doseg tega je vedno treba izvršiti določene spremembe v delovni »atmosferi« (vzdušju) vsake delovne organizacije. Vse to pa nikakor ne zmanjšuje pomena ukrepov, ki se nanašajo na posameznike in grupe in ki omogočajo bolj določeno informiranje o pravilih varstva pri delu.

Pri vplivanju na človekov faktor pri nezgodah, ki izvirajo iz plemenitega hotenja, smo vedno preveč navajeni, da za vsako ceno ukrepamo, kot pa da bi premislili in nato bolje ukrepali. Bolj smo nagnjeni k temu, da afirmiramo pomen tehnične organizacije ukrepov (prek programov, metod in sredstev) na škodo strategije (dolgoročne usmerjenosti) za preprečevanje nezgod.

inž. Peter Polak

JAPONSKA — V železarni Wakayama je pričel obratovati nov plavž, ki je do zdaj največji na svetu. Ima korisni volumen 2.535 m³, kar je za 200 m³ več kot ga ima do sedaj največji plavž v sovjetski železarni Zdanov. Visok je 96 m in računa, da bo dnevno proizvajal okoli 4.200 ton grodlja.

MEHIKA — V mehiški železarni Pueblo, ki je last železarske družbe Hojalata y Lamina S. A. so pričeli z gradnjo nove naprave za kontinuirano vlivanje tipa »S«. Imela bo štiri žile za vlivanje gredic premera 100 milimetrov, ki jih bodo po-

tem prevajali v paličasto jeklo in žico. Potrebno surovo jeklo bo proizvajala 60-tonska električna peč. Naprava bo pričela obratovati v letu 1968.

POLJSKA — Največja poljska železarna Huta Lenina je proizvedla v letu 1966 skupno 3,7 milijona ton surovega jekla, kar je 40 % celotne proizvodnje v tej državi. Pred kratkim je v tej železarni pričel obratovati nov plavž, ki bo proizvajal letno milijon ton grodlja. Gradnja pa še novo valjarniško progo za valjanje slabov in blumov iz 18 do 20 t težkih blokov.

Izobraževanje eden od odločilnih faktorjev hitrejšega razvoja gospodarstva in napredka družbenih odnosov

Poslovnost in razvoj delovnih organizacij sta vedno bolj odvisna od ravni strokovnih delavcev

Vse hitrejša strukturna sprememba prejšnjega načina poslovanja doživljata tudi industrija in rudarstvo, od katerih so v veliki meri odvisni skupni rezultati našega gospodarstva. Hitrejši razvoj procesa samoupravljanja in delitve dohodka vedno bolj utrjuje pozicije delavca kot proizvajalca in samoupravljalca. To pa zahteva širša spoznanja o vsem, kar razrešuje delovne organizacije. S tem pa je postalo znanje odločilen dejavnik in temeljni element za boljše upravljanje in racionalnejšo ter boljše proizvodnjo in boljši poslovni uspeh delovnega kolektiva.

Vedno več delovnih organizacij na področju kadrovske politike in izobraževanja začnejo bolj dinamično prilagajati kadrovske strukture napredku tehnike. V teh organizacijah razvijajo službe in centre za izobraževanje, planirajo in izdelujejo profile kadrov, programirajo izobraževanje, štipendirajo kadre in se tesno povezujejo z zavodi, ki izobražujejo kadre. V tem pogledu so doseženi znatni uspehi, predvsem po zaslugi zanimanja samoupravnih organov.

Pomembno mesto pri razreševanju kadrovske politike imajo statuti in drugi normativni akti. Se bolj resno in prizadevno bo treba delati, da bodo načela kadrovske politike regulirana in konkretizirana ter da se bo strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje kadrov odvijalo po načrtu. V tem pogledu naj se koristijo dobri primeri in izkušnje delovnih organizacij, ki so na tem področju dosegle že določene rezultate.

Podpreti bo treba prizadevanja posameznih delovnih organizacij, da se uveljavijo stališča, da so le strokovno usposobljeni kadri sposobni izboriti sodobna pojmovanja o produktivnosti dela in kadrovske politiki. To pa je obenem jamstvo za izboljšanje sistema samoupravljanja in delitve dohodka po delu. V mnogih delovnih organizacijah se je pokazala koristna zamenjava kadrov z zastarelim pojmovanjem s strokovno sposobnim in iznajdljivim osebjem.

Vsem tem hotenjem in težnjam se zoperstavlja — gledano nasploh — neprimerna izobrazba in kvalifikacijska struktura delavcev, neustrezna struktura vodilnih kadrov in neustrezna razvrstitev mladih strokovnjakov. Družbene in subjektivne sile se morajo v delovnih organizacijah pri-

zadevati, da bodo delavci dojemali, da je nizka izobrazba in kvalifikacijska struktura resna ovira za uvajanje nove tehnologije in organizacije dela.

Prepočasno izboljšanje kvalifikacijske strukture je posledica tudi, da delovne organizacije nimajo volje za energično premeščanje tistih delavcev, ki nimajo ustrezne sposobnosti niti strokovnega znanja. Ravno zato mora interna zakonodaja delovnih organizacij vsebovati precizne zahteve za posamezna delovna, zlasti za vodilna delovna mesta.

Nikakor ni mogoče več dovoliti, da s statuti in drugimi normativnimi akti, skozi kadrovske politiko in politiko izobraževanja, posamezne delovne organizacije sankcionirajo zatečeno stanje. Le v redkih primerih je politika podjetij zasnovana (zlasti s stališča razvoja kadrov in izboljšanja strokovnosti) na tehnologiji in organizaciji dela. Le redkokje je analitična ocena delovnih mest osnova za planiranje kadrov in izobraževanje.

Vse to je mogoče rešiti z uresničitvijo stališča, da naj imajo delovne organizacije obvezno svoj akt o sistematizaciji delovnih mest. Le-ta mora biti realna osnova za določanje in programiranje ustreznih zahtev za izobraževanje.

Razen redkih izjem se še vedno rešuje vprašanje kadrov z izkustvenim spoznavanjem problemov in aproksimativnim določanjem odnosa med stanjem in potrebami kadrov. Sindikalne organizacije naj v bodoče pomagajo vsem, ki uresničujejo kadrovske politike na analitični, študijski, znanstveni način, kar zagotavlja učinkovitost kadrovanja kot sestavnega dela celotne poslovne politike.

Neskladje med plani kadrov in tehnično ekonomskim razvojem podjetja je privedlo do stanja, da sodobna oprema v pogojih naprednega družbenega sistema ne daje rezultatov, ki jih dosega v razvitejših deželah. Zato nam je potrebno dolgoročno planiranje z upoštevanjem definicij organizacijskega in tehnično ekonomskega razvoja podjetja. Izkušnje iz preteklega obdobja zahtevajo trdnjšo povezanost med gospodarstvom in izobraževanjem.

Visokoproduktivno delo zahteva novo mesto in vlogo strokovnjakov v delovnih organizacijah, znanstveno orga-

nizacijo dela in strokovnost ter sposobnost delavcev. Odstranjevati je treba odpor posameznikov in skupin za prodor mlajših strokovnjakov, ki povzročajo na področju kadrovanja vrsto političnih in idejnih problemov. Negativne pojave v izobrazbi in strokovni strukturi delavcev, o potrebi in vlogi strokovnjakov in strokovnih služb, je moč odstranjevati z izpopolnjevanjem sistema delitve dohodka po rezultatih dela in sistema spremljanja rezultatov dela, ki izražajo vpliv izobraževalnega faktorja.

Proces prestrukturiranja delavcev je daljši proces, ker se pri tem srečujemo s problemom viškov nestrokovnih, izčrpanih in invalidnih delavcev, za katerih eksistenco je treba primerno skrbeti.

Potrebno je še nadalje krepiti in organizacijsko razvijati izobraževalne centre v delovnih organizacijah in jih izpopolnjevati z ustreznimi kadri. Sindikalne organizacije morajo tem službam in centrom zagotoviti potrebno podporo in skrbeti za enakovredno vrednotenje z ostalimi službami.

Moderna tehnologija, sodobni proces proizvodnje in visoka produktivnost zahtevajo učinkovito poglobljanje strukture kadrov, zlasti pa zamenjavo oseb, ki so na ključnih proizvodnih mestih, če ti zanje nimajo potrebnih strokovnih sposobnosti. Kadrovanje mora pri izbiri poklica in pri zaposlovanju uporabljati strokovne metode, zasnovane na rezultatih znanstvenega raziskovanja in tako odpravljati subjektivne dejavnike.

V obdobju gospodarske reforme je treba ustvariti tudi mnogo bolj racionalno mrežo šol druge stopnje in jo usmeriti k objektivnim potrebam gospodarstva. Skladno s tem pa se je treba prizadevati za poglobljanje kakovosti vsebine izobraževalno učnih programov v šolah in zavodih za izobraževanje, ki pripravljajo kadre za industrijo in rudarstvo. Izboljšati je treba materialni položaj izobraževanja učencev v gospodarstvu in učencev šol s praktičnim poukom ter se prizadevati za izenačenje statusa teh šol z ostalimi šolami druge stopnje.

Pomembno vprašanje je tudi programsko, sistematično in strokovno sprejemanje novih delavcev ter uvajanje obdobja za stažiranje mladih strokovnjakov. To naj podjetja uredijo z določili normativnih aktov.

Sindikalne organizacije bi morale bolj konkretno delovati in vplivati na nujnost integracijskih povezovanj za oblikovanje racionalnejših in hkrati močnejših in bolj kvalificiranih institucij za izobraževanje.

Delo pri PAUKER stiskalnici v šamotarni

Vse te naloge zahtevajo od sindikalnih organizacij, da vplivajo na samoupravne organe, da na sejah govorijo o problemih s področja izobraževanja, o popolnejšem upo-

rabljanju sedanjih strokovnih kadrov in o izdelavi sistema delitve dohodka, ki bo stimuliral strokovno izpopolnjevanje za doseganje boljših proizvodnih rezultatov.

Samoupravne sposobnosti delavcev morajo vse bolj sloneti na bogastvu znanja z vseh področij

Oblikovanje aktivne osebnosti delavca na delovnem mestu in v samoupravnem mehanizmu lahko dosežemo le s celostnim izobraževanjem, ki naj zajema: splošno in strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje ter družbeno ekonomsko in kulturno izobraževanje. Samo popolna osebnost delavca bo lahko učinkovito posegala v odpravljanje razlik med umskim in fizičnim delom ter izbrisala še vedno prisotno najemniško delo.

Za napredek družbeno ekonomskih odnosov je treba čim bolj razvijati razne oblike izobraževanja, v katere je treba zajeti predvsem člane samoupravnih organov in izvršnih odborov sindikalnih organizacij. Povezovanje družbeno ekonomskega in strokovnega izobraževanja je edina pot za priprave neposrednega proizvajalca za boljše delo v gospodarstvu in kakovostnejšo udeležbo v delu organov samoupravljanja.

Žal je vedno več primerov, da se ta nekoč zelo bogata aktivnost očitno zmanjšuje. Vzroki za tako stanje so različni — od »pomanjkanja« denarja za izobraževanje, do negativnih ali neprizadetih stališč do teh vprašanj. To pa pomeni odpor samoupravljanju, zato bi se morale sindikalne organizacije proti

takim pojavom boriti.

Izobraževanje delavcev za samoupravljanje ni zgolj sindikalna ali družbeno politična aktivnost, niti na izobraževanje ne smemo gledati ločeno od splošnega in strokovnega izobraževanja. To je eden temeljnih pogojev za nadaljnji razvoj proizvodnih sil in eden od pogojev za nadaljnji razvoj izgradnje socializma.

Tudi nadaljnje toleriranje nepismenosti in nazadovanje pismenosti v delovnih organizacijah zožuje obseg in moč samoupravljanja. Ravno tako bi morala biti v statutih delovnih organizacij definirana politika osnovnega izobraževanja in medsebojne obveznosti med delavcem in delovno organizacijo, kadar le-ta sprejema na delo z neustrezno osnovno izobrazbo. Odstopanj od zahtevane minimalne izobrazbe bi moralo biti čim manj, če pa so, morajo biti tudi zagotovljene možnosti osnovnega izobraževanja.

Pri uresničevanju nalog reforme je treba dati tudi racionalizatorstvu in novatorstvu ustrezno mesto. Avtorjem je treba pomagati z dejanji, v tem pa naj pomagajo tudi sindikalne organizacije, zlasti pa strokovnjaki.

Vse družbeno politične sile (nadaljevanje na 4 strani)

Kratke vesti iz železarne

Okvara na Custodis peči v valjarni 2400

V torek, 4. julija je okrog 14. ure prišlo do okvare na Custodis normalizirni peči v valjarni 2400. Zlomljen je bil nosilec dna. Vzdrževalci so pričeli takoj s popravilom, tako da so nosilec opatili in ga ojačali z jekleno podložno ploščo. Peč so ponovno zakurili naslednji dan.

Iz valjarne 1300 Kljub težavam izpolnjen plan

Kljub težavam izpolnjen plan

V valjarni 1300 je v juniju zelo primanjkovalo delavcev, tako da je pocinkovalnica z največjo težavo obratovala na dve izmeni. Količinski proizvodni načrt so izpolnili, medtem ko finančni plan ne bo izpolnjen. Zaloge nekurantnega blaga v skladišču naraščajo in so jih ob koncu junija imeli okrog 400 ton. Treba se bo prizadevati, da bodo zaloge v skladišču čim manjše ter da bodo valjali čim manj sekunda materiala. V nasprotnem primeru bi lahko prevelike količine nekurantnega materiala neugodno vplivale na izpolnjevanje finančnega plana v obratu.

Vložek prevzemajo na Beli

V valjarni 1300 prihaja vedno več vložka iz valjarne Bela. Hkrati ugotavljajo, da se material, ki ga dobivajo iz bluming valjarne oziroma iz valjarne trakov, izboljšuje. Da bi bilo pozneje manj težav pri valjanju, so se odločili za prevzemanje vložka v valjarni Bela, tako da že tam določijo material, ki ga je treba prepeljati v valjarno 1300.

Okvara na paketni peči št. 2

V sredo zjutraj je prišlo do okvare na paketni peči št. 2. Zlomil se je nosilec strebričev. Vzdrževalci z Javornika so takoj začeli s popravilom in okvaro odstranili.

Kolektivni dopust v jeklovleku

V obratu jeklovlek na Beli so montirali transformatorsko postajo. Zaradi montažnih del so morali ustaviti proizvodnjo, tako da je bil kolektiv štiri dni na dopustu. Obratovodja jeklovleka nam je povedal, da imajo dovolj naročil in da bodo v prihodnje lahko normalno obratovali.

Stolpiče na Koroški Beli bo gradila Železarna

Ker naša vest o gradnji stolpičev na Koroški Beli ni bila povsem točna, smo pri stanovanjski komisiji dobili nekaj novih informacij. Pravilno smo zapisali, da bosta na prostoru, kjer stoji Štefančeva hiša, zgrajena dva stolpiča in da bo na Markeževem vrtu poleg internata ŽIC zgrajen blok z 12 stanovanji. Omenjene objekte bo gradila železarna in bodo namenjeni našim sodelavcem. Zato ne bo potreben razpis stanovanjskega podjetja, ampak bo stanovanja prosilcem iz železarne dodelila stanovanjska komisija pri DSŽ kot je bilo v praksi tudi doslej.

Izpiti za upravljalce kompresorjev in črpalk

Oddelek za izobraževanje odraslih pri ŽIC je skupaj z obratovodstvom plinske in vodne energije organiziral seminar za upravljalce kompresorjev in črpalk. Izpiti, ki so bili 3. julija, je uspešno opravilo 20 kandidatov. Izpitno komisijo so sestavljali: inž. Ditrih, inž. Žvab, Tomažević in Škrabelj iz Ljubljane. Pred podobno komisijo, prav tako iz Ljubljane, bodo polagali izpite še letos kurjači plinskih generatorjev.

Pogrezanje zemlje pri stavbi ŽIC

Na dvorišču pred stavbo ŽIC smo v sredo zjutraj opazili večjo udrtno. Povedali so nam, da se je prejšnji dan pogreznila zemlja, ker so bila na tem mestu med drugo svetovno vojno zgrajena zaklonišča. Prostor okrog udrtnine so začasno zavarovali, vendar bodo še novi ukrepi, da bi pri morebitnih poznejših ugrezi ne bilo večje materialne škode.

4. seja upravnega odbora

V ponedeljek, 3. in v sredo, 5. julija, je bila četrta redna seja upravnega odbora železarne. Govorili so o izpolnjevanju proizvodnje v mesecu juniju in sprejeli operativni plan za mesec julij. Razen tega so obravnavali tudi poslovanje in delo vzdrževanja po reorganizaciji ter nekatere tekoče stvari. Podrobnosti o seji in o sklepih bomo poročali v naši prihodnji številki.

Posnemanja vredna poteza sodelavcev iz valjarne 1300

Sodelavci na Javorniku II so zbrali 8.000 S din za venec pokojne mame sodelavca Slavka Korena. Odločili so se, da bodo namesto venca na grob denar nakazali za odkup Finžgarjeve rojstne hiše v Doslovčah. Vsekakor je to posnemanja vredna odločitev, ki izkazuje pozornost do sodelavca oziroma pokojne mame, obenem pa je to lepa kulturna poteza naših sodelavcev, ki bo z imenom umrle prišla v seznam darovalcev za odkup slovenskega kulturnega spomenika.

Zaloga ingotov in polizdelkov

Stanje vseh zalog po obratih je bilo, 1. julija 38.718 ton, kar je le za 867 ton manj kot mesec dni prej. Martinarna je imela še 1.262 ton vlitga formata za Sisak, valjarna Bela 9.891 ton blokov in polfabrikata, profilne valjarne 13.591 ton blokov in blumov ter 1.287 ton gredic, valjarna 2400 2.282 ton slabov in bram, valjarna tanke ploč. 1.220 ton platin in predpločevine, valjarna žice 2.046 ton blumov in gredic, jeklovlek 423 ton valjanih profilov, žičarna 2.511 ton valjane žice, hladna valjarna 2.936 ton TVT, profilarna 641 ton TVT, elektrodni 121 ton vlečene žice in žebljarna 507 ton vlečene žice. Zaloge blokov in polfabrikata je za mesec in pol proizvodnje železarne.

V martinarni 54 izven programskih šarž

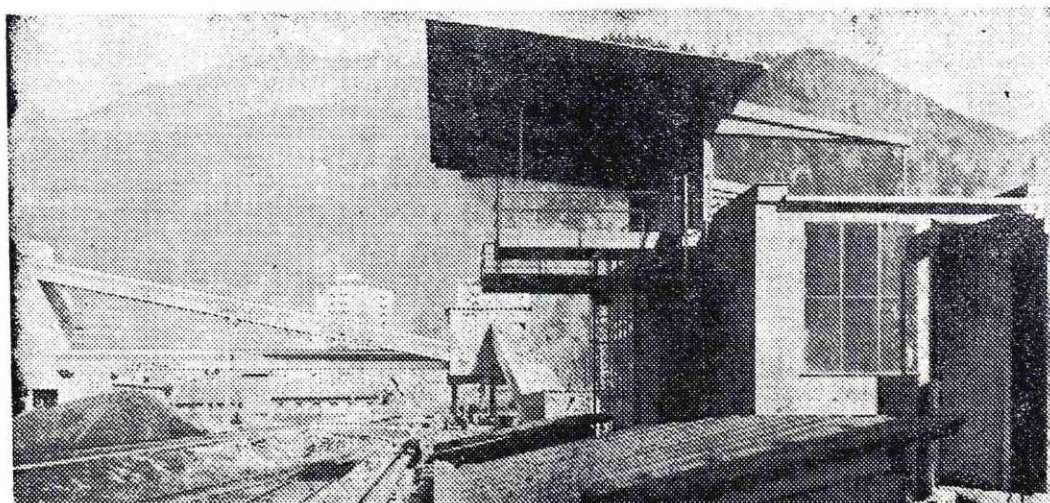
Martinarna je v juniju naredila 54 izven programskih šarž. Če odštejemo vse tiste šarže, ki so bile zgrešene zaradi visokega Cu, Sn in Cr v vložku, jih še zmeraj ostane 43.

V jeklovleku čaka 6 zabojev brušenega jekla na odpremo

V jeklovleku čaka na odpremo 6 zabojev (ca 3 tone) brušenega jekla Ø 12,7 in 38,1 mm v kvaliteti Prokron 11, Prokron 11 S in Prokron 12. To je poskusna količina namenjena za U. N. Alloy Steel Corporation v Bostonu, ZDA. Če bomo uspeli s kvaliteto, lahko pričakujemo večje naročilo.

Blagovna zamenjava s ČSSR

V mesecu maju se je mudila na Jesenicah delegacija ČSSR, ki se je dogovarjala za blagovno izmenjavo. Po tem dogovoru in naknadni specifikaciji nam nudijo 200 ton orientiranih trafo trakov debeline 0,35 mm in širine 750 mm ter 500 ton orientiranih trafo trakov s keramično izolacijo, ter 1.150 ton TVT. V zameno želijo imeti 1.016 ton kotlovske pločevine in 988 ton debele pločevine St 37.2 in St 37.3. -ec

Vzračalna naprava v novi aglomeraciji

Izobraževanje...

(nadaljevanje s 3. strani)
v gospodarskih organizacijah morajo bolj kot doslej skrbeti za afirmacijo in integracijo kulturnih dejavnosti v splošno politiko podjetja. Pri tem je s pomočjo ustreznih kadrov potrebno organizirati razne izlete in festivale, uporabo sedanjih in odpiranje novih knjižnic, nuditi konkretno pomoč razvoju kulturno umetniških aktivnosti itd. Tudi program razvoja kulturne aktivnosti delavcev mora postati sestavni del politike izobraževanja, ki je vsebovana in opredeljena v samoupravnih aktih.

Neizbežno je treba okrepiti materialno bazo za boljše razreševanje programskih nalog s področja izobraževanja

Čeprav intenzivno gospodarjenje in izboljšanje sistema ter organiziranost izobraževanja kažejo večja denarna vlaganja v obravnavane dejavnosti, pa vendar niso še izkoriščene vse možnosti. Še več bi morale delovne organizacije vlagati v štipendiranje kadrov, predvsem pa bi vsak investicijski projekt moral vsebovati tudi program izobrazbe potrebnih kadrov.

Kljub novemu zakonu o financiranju izobraževanja še vedno ostajajo strokovne šole v neenakopravnem položaju. Materialno zaostajanje strokovnih šol zahteva čimprejšnje ustanavljanje izobraževalnih skupnosti po panogah in dejavnostih, kar zakon o financiranju tudi omogoča. Tudi na tem področju je ena pomembnih bodočih nalog sindikalne organizacije.

Ob vsem tem je nujno povečati vpliv delavcev na samoupravne organe, da se povečajo prispevki za izobraževanje. V obdobju gospodarske reforme izobraževanje nalaga delovnim organizacijam pomembne naloge. V delovnih kolektivih je treba oblikovati taka pojmovanja in spoznanja, da je vlaganje v izobraževanje prav tako pomembno kot vlaganje denarja v katerokoli pomembno investicijo.

Kam s črnim zlatom?

Priporočila in odpovedi — kaj pa z ljudmi

TANJUG, 26. 6. 1967 — št. 34. Medtem, ko proizvodnja premoga iz meseca v mesec upada, se težave 70 jugoslovanskih rudnikov premoga iz dneva v dan večajo. Niti debate v zvezni skupščini, niti razna priporočila, resolucije in sklepi niso nič pomagali. Stanje v rudnikih je ostalo isto, če ne še slabše. Mila zima in visok vodostaj v tem poletju so doprinesli, da so težave rudarjev še večje.

Izredno upadanje proizvodnje premoga je zaustavljeno v prejšnjem mesecu, kljub temu pa je petmesečna proizvodnja za čez 2 milijona ton manjša, kot je bila v istem času preteklega leta. Kljub tako zmanjšani proizvodnji pa potrošnja premoga še nadalje upada. Pred-

vsem so odpovedali veliki potrošniki premoga — termoelektrarne, železnica in industrija, prav tako pa tudi široka potrošnja. To je tudi glavni vzrok, da so zaloge v rudnikih znašale v maju okrog 14 milijonov ton premoga.

Po predvidevanjih srednjeročnega družbenega plana bi v tem letu morali izkopati okrog 33 milijonov ton premoga. Že je jasno, da plan ne bo uresničen in da se bo letošnja proizvodnja gibala okrog 24 milijonov ton premoga.

Vzroki za tako stanje v proizvodnji in potrošnji premoga so znani — nafta je preprosto čez noč potisnila potrošnjo premoga v drugi plan.

Rudnike je zapustilo 3.000 rudarjev

Da bi se izvlekli iz takega stanja, so morali rudniki zmanjševati osebne dohodke, zapirati nerentabilne rudniške jame in odpuščati rudarje. Mnogi visokokvalificirani in izkušeni rudarji niso čakali na odpoved, sami so odšli, da poiščejo delo v zamejstvu, ali v neki drugi delovni organizaciji. Prav ti

pa so v rudnikih najbolj potrebni.

Računajo, da je bilo do sedaj iz rudnikov premoga odpuščenih okrog 3.000 rudarjev. Oni pa, ki so ostali, se nahajajo nekje na samem dnu jugoslovanske rang lestvice osebnih dohodkov. Ali take so ekonomske računice.

Resničnost je bila surova

Minili so časi, ko smo premog s ponosom imenovali črno zlato in ko smo od rudarjev zahtevali, da delajo dan in noč, da nam ne bi stale tovarne in da nam ne bi otroci zmrzovali po domovih. In rudarji so delali noč in dan, v praznikih in nedeljah, vedno, kadar je bilo potrebno. A v tem času so delali za slavo, za udarništvo, za moralno priznanje.

Resničnost je bila prilično surova. Namesto priznanja za dolgoletno požrtvovalno

delo, mnogi rudarji dobivajo odpovedi. Odpuščanje teh ljudi je posebno težka stvar, ker večina ni sposobna za drugo delo. Med njimi je veliko takih, ki jim je delo v rudnikih našlo zdravje in ki so izčrpani.

Razumljivo je, da rudarji sami ne morejo rešiti teh težav, niti ne pomagati tovarišem, ki so odpušteni. Ne smemo izgubiti iz vida to, da je odpuščanje rudarjev zaradi reševanja teh težav najenostavnejša zadeva, li-

nija najmanjšega odpora. In ne samo to, odpuščanje rudarjev vsebuje v sebi tudi slabost oziroma pomanjkanje pravičnosti.

Tudi pred problemi v rudnikih so bile delovne organizacije in družbene službe, kjer so se prav tako javljali viški delovne sile. V teh primerih je družba dobila možnost, da za posamezne kategorije odpuščenih pomaga pri zaposlovanju in da nekatere upokoji pod ugodnejšimi pogoji.

Rudarji ne iščejo miloščine. Družba je dolžna, da jim pomaga. Kolikor koli jim pomaga, bo v vsakem primeru mnogo manj, kot so rudarji tej družbi v zadnjih 22 letih dali.

Anekdoti

Nekoč se je stari filozof Voltaire preoblekel v duhovnika in sedel v spovednico. Slučaj je nanese, da se mu je prišla spovedat odlična dama. Ki je po končani spovedi prepoznala pisatelja — nevernika. Vsa razburjena mu je zagrozila, da ga bo ovadila škofu.

Voltaire pa jo je brž ukrotil:

»Jaz pa pojdem k vašemu soprogu in mu povem vašo spoved...«

Caruso se je prehladil in ni mogel nastopiti. Gledališki ravnatelj je bil ves iz sebe in je kričal:

»Kaj naj storim? Le kako ste se mogli prehladiti?«

»To so posledice premiere,« je dejal pevec.

»Kakšne posledice premiere?« se je začudil ravnatelj.

»To je čisto preprosto: na odru so me zalili valovi navdušenja, nato sem zašel v vihar oboževalk in prišel ves razgret domov, kjer me je polila mrzla prha kritik. Kdo se ne bi prehladil v takih okoliščinah?«

18 let tehnične srednje šole na Jesenicah

Takoj po osvoboditvi se je pokazalo v industriji poleg ostalega tudi pomanjkanje srednjega strokovnega kadra. Ker takrat obstoječe srednje strokovne šole za odpravo vrzeli v pomanjkanju tega kadra v naši industriji niso zadostovale, je bila izdana leta 1947 zvezna uredba o ustanavljanju delavskih tehnikumov. Po tej uredbi je bil ustanovljen za vso državo na Jesenicah metalurški delavski tehnikum, ki je pričel delovati s šolskim letom 1948/49. Namen novoustanovljene šole je bil, nuditi delavcem, ki ustrezajo zahtevanim pogojem, možnost strokovne izpopolnitve in dosego poklica metalurški tehnik. V šolo so sprejeli 33 kandidatov iz železarne Jesenice, železarne Ravne, železarne Štore, železarne Zenica, železarne Smederevo, Rudnika Ljubija in Rudnika Bor, kar pomeni, da je imela šola zvezni značaj. Iz 3. je bilo šolanje zaradi izenačitve učnega načrta z redno tehnično srednjo šolo, podaljšano na 4 leta. Šola je delovala šest let, tj. do leta 1955, ko so bili delavski tehnikumi po uredbi o strokovnih šolah ukinjeni. V teku svojega delovanja je dal jeseniški delavski tehnikum 92 metalurških tehnikov, ki zavzemajo danes tako v jeseniški železarni, kakor tudi v drugih podjetjih v večini vodilna mesta.

Ker metalurški delavski tehnikum v teku svojega obstoja ni vzgojil zadostnega števila metalurških tehnikov, je bil na predlog železarne Jesenice in republiškega sveta sindikatov Slovenije v sporazumu s svetom za kulturo LRS odprt na Jesenicah metalurški delavski oddelak ljubljanske tehnične srednje šole. Ta je pričel delovati s šolskim letom 1955/56. Nadaljeval je delo ukinjenega delavskega tehnikuma, deloval po učnem načrtu in navodilih tehnične srednje šole v Ljubljani in dal po štirih letih 22 absolventov. S

1. 1. 1957 se je jeseniška tehnična srednja šola osamosvojila kot redna tehnična srednja šola metalurške stroke okrajnega ljudskega odbora Kranj. Šola je pričela sprejemati tudi učence direktno iz osnovne šole in je imela redni ter večerni oddelak. Vsako leto je dala šola od 20 do 30 pa tudi več absolventov, metalurških tehnikov. S šolskim letom 1964/65 pa je bil odprt na Jesenicah poleg metalurškega tudi strojni oddelak tako na rednem kot na večernem oddelku. Tako je z letošnjim šolskim letom diplomiralo poleg 26 metalurških tehnikov rednega oddelka že prvih 12 strojnih tehnikov večernega oddelka.

V teku svojega 18-letnega obstoja je vzgojila jeseniška tehnična srednja šola že okoli 300 tehnikov. Čez dve leti, ko bo praznovala šola svojo 20-letnico, pa se bo to število povečalo na blizu 400. Hvalevredno je, da imajo železarske Jesenice svojo tehnično srednjo šolo, v kateri vzgajajo sinove jeseniških železarjev in mlade delavce železarne v tehniki. Prav bi bilo, da bi ob 20-letnici jeseniške srednje šole ponovil direktor jeseniške železarne inž. Mat. Hafner besede, ki jih je zapisal ob 10-letnici, kakor: »Tisti, ki so uspešno dovršili tehnikum ali srednjo tehnično šolo na Jesenicah, dokazujejo s svojim delom, kakšen je nivo srednje tehnične šole na Jesenicah, kajti ta šola predstavlja edino pravilno pot, kako se za železarno zagotovi zadostno število srednjega strokovnega kadra.« Pozabiti pa tudi ne smemo dejstva, da gre za obstoj jeseniške tehnične srednje šole polno priznanje tistim strokovnjakom jeseniške železarne in profesorjem jeseniške gimnazije, ki so delovali na šoli do nedavnega in s svojo strokovnostjo pripomogli, da je šola dosegla zavidanja vredno raven.

P. U.

Pogovori o samoupravljanju

PRITOŽBE PO REDNI POTI

Zelo pogosto se primeri, da se posamezni člani naše delovne skupnosti pritožujejo ali vlagajo prošnje na urad za prošnje in pritožbe izvršnega sveta republiške skupščine ali na komisijo za prošnje in pritožbe glavnega odbora SZDL ali pa celo na kabinet maršala Tita, po raznih vprašanjih za katere menijo, da se jim je v kolektivu napravila krivica. Največkrat so to prošnje ali pritožbe za posredovanje pri dodelitvi stanovanj, vedno pa so čisto interne zadeve. Menim, da ti člani delovne skupnosti grešijo. Zakaj?

Kar se tiče vprašanj stanovanj imamo v železarni določen organ, ki skrbi za stanovanjska vprašanja naših delavcev to je stanovanjsko komisijo. Stanovanjska komisija dela po pravilniku,

ki ga je delovna skupnost sprejela z namenom, da se stanovanjske razmere naših delavcev rešuje po določenih kriterijih, nepristransko in v zadovoljstvo vseh zaposlenih v železarni. Ne izključuje se možnost, da se posameznemu članu pri tem napravi tudi krivica, če že ne dejanska pa vsaj po mnenju prizadetega prosilca. Situacijo s stanovanji najbolje poznamo v železarni, to je vsekakor stanovanjska komisija, naša komisija za prošnje in pritožbe pa ima tudi boljše možnosti, da zadevo razišče in predlaga delavskemu svetu najboljšo rešitev. Tega ne more storiti nobeden od prej naštetih organov, zato ti organi največkrat oziroma vedno takšne pritožbe ali prošnje pošiljajo delavskemu svetu železarne v obravnavo in ukrepanje, kar je popolnoma razumljivo, saj ne poznajo naše situacije s stanovanji niti ne poznajo našega pravilnika o dodeljanju stanovanj, če so pritožitelju kratene samoupravne pravice ali če se mu je napravila krivica. Poleg tega so to izključno pristojnosti samoupravnih organov železarne in naše interne zadeve v katere se ti organi neradi vmešavajo, sicer pa tudi nimajo takšnih pravic.

S takšnimi našimi postopki po nepotrebnem obremenjujemo te organe, po drugi strani pa se rešitev takšne pritožbe zavleče. Na vse zadnje pa tudi ni lepo niti pošteno od naših sodelavcev, da mimo naših samoupravnih organov hočejo reševati svoje zadeve pri višjih organih. S tem ali dokazujejo, da ne poznajo naših internih predpisov ali pa da nimajo zaupanja v naše samoupravne organe, da so sposobni njihovo vprašanje, večkrat celo neopravičeno in pristransko, pošteno in objektivno rešiti.

Menim, da bi moral vsak, ki se odloči za pritožbo na našete organe, prej izžrtati sve poti, ki mu jih dajejo naši interni pravilniki in, da bi morali pri reševanju svojih zasebnih zadev biti bolj strpnosti in se spoznati s celotno problematiko, ne pa videti samo svoj problem in mu dati tako veliko prednost, da uberejo celo zadnjo možno pot. Veliko zadev bomo lahko na ta način hitreje in bolj objektivno rešili doma, pa tudi prav je, da perilo, ki ga omažemo doma, doma tudi operemo.

M. Polak

Preživeli borci Cankarjevega bataljona

Praznovanje dneva borca v Završnici Praznično in veselo v oblačnem in deževnem

Vremenska napoved se je tokrat žal uresničila. Se več. Namesto napovedanih neviht je z začetkom popoldneva začelo deževati in številni obiskovalci so se žalostno razšli.

Ze v ranih jutranjih urah so v dolino Završnice prihajali prijatelji prirode, ljudje, ki so jim dragi spomini na slavne dni naše zgo-

dovine in ki so z udeležbo na proslavi ponovno dokazali, da so ponosni na sadove revolucije.

Prihajale so cele družine z namenom, da v idiličnem kraju Završnice preživijo prijeten dan. Med udeleženci proslave smo opazili številne borce Cankarjevega bataljona, nekdanje kurirje in obveščevalce ter aktiviste. Se-

veda ni manjkalo tudi mladine, ki je po proslavi pričakovala zabavni del programa s plesom.

Posebno toplo so bili pozdravljeni trije stari revolucionarji in sicer Stanko Toplak iz Kranja, Ivan Križnar iz Lipnice pri Kropi in Jože Resman iz Srednje Dobrave pri Kropi, ki so se pred tridesetimi leti udele-

žili v Završnici partijske konference, katero je vodil narodni heroj Stane Zagar in katere se je udeležil tudi Edvard Kardelj.

France Žvan, predsednik občinske skupščine Jesenice, je govoril o pomenu vstaje jugoslovanskih narodov in omenil, da je skozi Završnico vodila prek Karavank pot po kateri so ilegalno potovali številni kurirji in funkcionarji Partije in Kominterne. Na enem od takšnih potovanj je pred 45 leti izgubil življenje prvi sekretar Zveze komunistične mladine Jugoslavije Dragoljub Milovanović, ki je pokopan na pokopališču na Breznici. Dolina Završnice je bila zbirališče predvojnih komunistov, ki so to razpravljali o vseh vprašanih tekoče politike in se kalili za bližnji odločilni boj. Tovariš Žvan je omenil, da so se v bližnji okolici Završnice skozi vso vojno zadrževale partizanske enote. Nato je govoril o nekaterih vprašanih, ki tarejo današnje človeštvo, posebno o imperialističnih spletkah, ki predstavljajo pravo zaroto proti miru in naprednemu gibanju v svetu.

Godba na pihala iz Žirovnice, združeni pevski zbor z Jesenic in recitatorja so popestrili vzdušje na proslavi. Borbene pesmi so odmevale med gorami, zastave so plapolale in v srcih nam je bilo lepo. Žal je dež prekinil praznovanje v Završnici, ki se je nadaljevalo v domu TVD »Partizan« v Žirovnici, kjer je mladina rajala pozno v noč.

Komemoracij talcev

»Cilj opravičuje sredstvo«, je staro geslo in pravilo pruske vojaške doktrine, ki so jo nacisti osvojili in izvajali v praksi.

In kakšne so posledice takšne politike?

Ce je vojaški in politični cilj zastrašiti ljudstvo, potem so »dovoljena« vsa sredstva, da se ta cilj doseže. Požigi mest in vasi, koncentracijska taborišča, streljanje talcev in drugi zločini so praktična izvedba tega načela oziroma pravila.

Nemočni proti osvobodilnemu gibanju so Nemci v drugi svetovni vojni izvajali teror nad nedolžnim prebi-

valsom. E
gih ločin
nult vojni
1. maja 1
Nemci v M
nisti strel
mlademu
16. maja
Karl Petr
Staske, k
sest na
Kraji, pa
begi.

Vspomi
naševolu
del v M
cijajer j
ba i pe
»Fre P
ca. anc

Komemoracija ob spomeniku talcev Most

13. julij 1943 - ustanovitev Prešernove brigade

Na travniku pri Marinkovcu v Davči se je tega dne zbralo skoraj 600 partizanov iz jelovskega, kranjskega, poključkega, kokrškega in selškega bataljona, tja pa sta tudi prispela dražgoški in koroški bataljon. Iz teh bataljonov je štab nove Gorenjske operative cone, ustanovil Prešernovo brigado. Najprej je komandant brigade tov. Igor raportiral komandantu cone, nato pa je komisar cone tov. Jože Brilej, prebral odlok o reorganizaciji gorenjskega odreda in o ustanovitvi brigade. Tako je bila ustanovljena Prešernova brigada.

Brigada je delovala v sestavi XXXI. divizije in je imela velik delež za končno osvoboditev slovenskega ozemlja. Njeno operacijsko področje je bilo na ozemlju, ki se je smatralo po nemški logiki kot sestavni del nemškega reicha. Na tem področju kjer je okupator imel več deset tisoč vojakov, je brigada s svojo borbo in uspehi dokazala, da se ne bodo nikoli uresničila Hitlerjeva navodila, da bo deželo spremenil v nemško.

Ljudstvo na Gorenjskem in drugod v Sloveniji, ki je neizmerno sovražilo svoje zatiralce, je sleherno akcijo brigade enotno in požrtvovalno podpiralo. Uspehi brigade in narodnoosvobodilnega gibanja so bili zato še večji.

Naslednji dan po ustanovitvi — 14. julija, se je brigada premestila na Martinj

vrh. Proti večeru istega dne, je z jurišem pregnala nemško zasedo (2.000 vojakov) ter pri tem zaplenila puško-mitraljez, tri puške in revolver.

Huje je bilo 20. julija, ko so Nemci z velikimi silami napadli položaj Prešernove brigade v Davči. Tudi naslednje dneve brigada ni imela miru. Ne glede na to, pa se je pripravljala na odhod proti Notranjski in Dolenjski. Po raznih premikih in pohodih je brigada 31. julija prispela na Žirovski vrh. Na Žirovskem vrhu je brigada padla v nastavljen past. Zaradi goste megle, se je Nemcem posrečilo izvesti vse premike skoraj neopaženo, le štab I. bataljona je bil obveščen o približevanju nemških enot ter o tem obvestil štab brigade. Štab brigade je pokazal ob tej priliki precej neodločnosti in se je Nemcem po-

srečilo z močnim minometalskim ognjem zlomiti odpor prešernovcev. Nemcem se ni mudilo nikamor. Žirovski vrh je bil obkoljen in so dnevno napredovali le kake tri kilometre in pri tem natančno preiskovali grmovje, drevesa, njive itd. Kakršen koli nočni preboj pa so onemogočili z uporabo reflektorjev, ki so se, po izjavah Nemcev, posebno dobro obnesli. Imeli pa so tudi precejšnje število oklopnih avtomobilov, ki so stalno patrolirali po cestah ob robu obroča. Dobivali pa so tudi stalno nove okrepitve. Naslednjo noč se je delno I. bataljonu posrečilo prebiti skozi nemško blokado, ostali pa so se vrnili in priključili II. bataljonu. Temu so se tudi priključili partizani III. bataljona. V noči na 4. avgusta pa je bataljon pod vodstvom komandanta Krtine prebil obroč, kar je vsekakor zaslu-ga petnajstih bombašev prostovoljcev, ki so pod vodstvom Aleksandrova — Vinka Zontarja med strahovitim streljanjem, napadli nemške zasede, ki so se, ob popolnem presenečenju razbežale na vse strani. Iz tega sektorja pa so se umaknili tudi oklopni av-

tomobili. Tako je komandant Krtina pripeljal čez nekaj dni v Dolomite le še 143 borcev.

Prešernova brigada je na Žirovskem vrhu preživela najhujši poraz v svoji zgodovini. Od 550 borcev, kolikor je brigada štela ob ustanovitvi, se je prebilo le kakih 300 borcev, med tem, ko so druge zajeli Nemci ali jih pobili. Hkrati s temi žalostnimi ugotovitvami, pa je dobil priznanje komandant II. bataljona Krtina, ki je na čelu svojih borcev znal pravilno in trezno oceniti položaj in se z jurišem prebil na sovražnikovi točki, kjer je najmanj pričakoval. Teh 150 borcev z delom I. in III. bataljona, je pozneje postalo jedro obnovljene in okrepljene Prešernove brigade. Nato je brigada odšla na Notranjsko in prekoračila progo Ljubljana—Postojna v bližini Postojne. Tu je iz soteske Iške, iz tamkajšnih partizanskih bolnic, prenesla ranjence v Kočevski rog. Ob kapitulaciji Italije je brigada imela veliko opravka z razoroževanjem italijanskih enot. Vendar pa ni šlo povsem in povsod gladko. Pri Dolenji vasi se je uprlo 1200 mož, pripadnikov fašistične

milice, ki jih je spremljalo še precejšnje število belogardistov in drugih italijanskih sodelavcev. Sele po skupnem napadu treh brigad — Prešernove, Tomšičeve in Gradnikove, so se Italijani pričeli predajati.

Zaradi kapitulacije Italije, se je precej belogardističnih posadk razšlo, nekaj pa podredilo Nemcem. Veliko število pa se jih je pričelo zbirati v gradu Turjak, kamor so se umikali in zbirali tudi plavogardisti.

V teh dneh, ko se je brigada zadrževala v Kočevju, se je izpopolnila s številnimi novinci. Povečala se je na okrog 1000 mož. 12. septembra 1943 je brigada dobila ukaz, naj se čimprej napoti proti Velikim Laščam, nato pa proti Rašici in Turjaku. Nad Rašico so jo pričakali belogardisti. Pregnali so jih s pomočjo dveh oklepnih avtomobilov. Sele zvečer so prešernovci prišli pred Turjak in zasedli položaje okrog gradu. Glavni napad na turjaški grad se je pričel zjutraj, dne 14. septembra. Borba za Turjak je trajala do 19. septembra, ko je brigada napravila pravo kanonado, ki je trajala nepretrgoma štiri ure. Brž ko je prenehala topniška priprava napada, so borci po lestvah splezali na ruševine gradu in tako tudi prehiteli belogardi-

stih brani
topnim
umili v
kletko so
na je ob
so bili n
ljon Borbe
so tale d
ko se bra
graj dvo
Tak je
več zmag
bila onan
belogardi
je bil 26
idejno vodi
ma Dol
trantem.
zahtela iz
vztrajnost b
brigade se j
njenj, ba
štiri, ki
grajski, ra
tako očno
vražstvo j

Dne 8. s
gada bila
ne Gor
je težj
pot, dobi
s težj
temb so
prispev Ra
misavan
prebr dne
nega ba M
nije preim
v Vil d
šerna pol
ki jile br
Notranjske

Emocija ob spomeniku talcev v Mostah

valstvom. Eden izmed mnogih zločinov nacistov v minulosti je bil storjen 1. julija 1941. leta, ko so Nemci v Mostah pri Zirovnici ustrelili 28 talcev. Najmlajšemu je bilo komaj 16 let, najstarejšemu 49 let. Karlo Pedrihu-Zaru, doma s Štajerske, ki je stanoval pri sestri na Primskovem pri Kranju, pa je uspelo pobegniti.

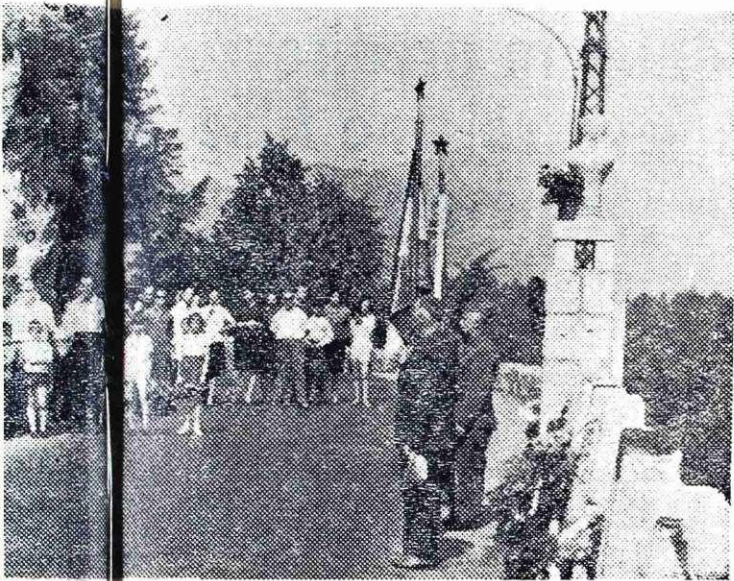
V spomin na mučenike naše revolucije je bila v nedeljo v Mostah komemoracija, ki je sodelovala godba in pevski zbor KPD »Frane Prešeren« Zirovnica. Franc Urbas je v spo-

minu na talce izrazil željo, da bi se takšni časi nikdar več ne vrnili, da pa naj bodo talci zgled mladini, da bodo v usodnem trenutku pripravljeni za domovino žrtvovati tudi svoja življenja.

Poleg domačinov so se komemoracije udeležili tudi svojci talcev, posebno veliko jih je prišlo iz Trziča.

Okrašene spominske plošče in spomenik so zaustavile marsikatero mimoidočega, ki se je zazrl v napis: »Zato postoj, popotnik, ko greš mimo, pomisli, padli so za domovino!«

Jože Vidic

ku talcev v Mostah

o stični branilce, ki so se med topnim obstreljevanjem umikali v varno zaklonišče kleti. Ko so hoteli prehiteti na svoje obrambne položaje, so začeli na borci II. bataljona Borbe v samem gradu so trale do dveh popoldan, ko so se branilci prikazali na grajski dvorišče z belo krpo.

Turki je padel. Ena največjih žmag prešernovcev je bila konana z zajetjem 695 belogardistov, med katerimi je bil 26 duhovnikov, kot idejni voditelj belogardizma na Dolenjskem in Notranjskem. V tej borbi, ki je zahtevala izredno hrabrost in vztrajnost borcev Prešernove brigade, se je posebno izkazal njen bataljon, ki je po štirih krvavih borbi na grajskih razvalinah prisilil tako močno in zagrizeno sovražni vojsko k vdaji.

Dne 23. septembra je brigada dobila ukaz, da naj krene na Gorenjsko. Brigada se je temujito pripravila za na pot, se dobro oborožila tudi s težjimi orožjem. Dne 24. septembra so preko Zelimljega prispeli v Rakitno, kjer je komisar Ivan Franko — Iztok prebradnevno povelje glavnega štaba NOV in PO Slovenije o preimenovanju brigade v VII. udarno brigado Fr. Prešernove pohvalo za uspehe, ki jih je brigada dosegla na Notranjskem, Dolenjskem in

z zavzetjem Turjaka.

Brigada je nato razbijala železniške proge in komunikacije, oktobra meseca pa opravila za takratne čase dokaj nenavadno delo, a nič manj pomembno. Na šest kilometrov dolgem odseku so skupaj z Vojkovo brigado odstranili žično oviro in mine na takratno nemško-italijanski meji in podrli mejnike. Pot med Gorenjsko in Primorsko je bila prosta. Nato so se vršili napadi na posadko v Leskovci, dne 12. oktobra je bila uničena postojanka v Davči, dne 14. oktobra v Javorjah nad Poljanami, pregnan pa je bil tudi bataljon Nemcev iz Sovodnja. V novembrski ofenzivi so Nemci skušali uničiti celotno XXXI. divizijo, vendar pa je, čeprav nekoliko oslabiljena, divizija postala močnejša in povečala svojo udarno moč. V tej novembrski ofenzivi se je brigada celo okrepila.

Dne 12. decembra zvečer je Prešernova brigada napadla majhno, toda močno utrjeno postojanko pri mostu v Praprotnem na cesti Škofja Loka — Zelezniški. Postojanka je bila v izredno močnih bunkerjih — pred njimi pa čistina. Ta napad je pokazal, da še vedno nima brigada dovolj izurjenega kadra za napade na močno utrjeno postojanko (dalje prihodnjič)

MIHA KLINAR ČAS NA BREZCESTJU

VI. del VELIKI PETEK

61. nadaljevanje

Tako je kasneje, ko je stremuški advokat potreboval delavske in kmečke glasove za svoj politični vzpon na poslanski položaj, povedal na nekem zborovanju temu stremuhu v obraz, obenem pa ga pokazal tudi kot človeka, ki mu pri pravih ne gre za pravico in pravičnost, marveč se poslužuje vseh mogočih prevar, da doseže pravdo v korist stranke, ki jo zastopa. In ko je advokat, ki se je na zborovanju potegoval za volivce, zahteval dokaz, mu ga je tudi povedal. Pred vsemi zborovalci je izkričal svojo bolečino in nesrečo, ki ga je zaradi advokatove jezične spretnosti doletela. Tudi drugi so začeli očitati radovljiškemu lisjaku krivico, ki jo je zagrešil. Mislili so, da se bo branil, a jih je samo poslušal, potem pa rekel, naj se prizadeti po zborovanju zgledajo pri njem.

— Vsak človek se lahko kdaj pa kdaj zmoti in zagovarja krivično stvar. Če je pri pravdi zagrešil napako, jo bo popravil.

Tako je obljubil in si v očeh zborovalcev vnovič pridobil ugled pravičnika in človeka, ki bo kot poslanec prav gotovo zastopal v skupščini pravično ljudsko stvar in se boril proti krivicam, ki tepejo ljudstvo. Po zborovanju se mu je lisjak celo sam približal, se mu opravičeval s prijaznimi besedami, vendar je dejal, da bo po tolikih letih težko kaj spremeniti. Zato pa mu je rekel, da mu bo splošnoval s pomočjo svoje stranke pošteno plačano delovno mesto v tovarni.

— Nobena tovarna v državi ne plačuje delavstva tako dobro kakor Kranjska industrijska družba, — je govoril, dokler ga ni prepričal, da je delavski kruh, če ga zaslužiš pri tej družbi, mnogo lažje prislužen in mnogo boljši od kmečkega.

— Kupil me je. S svojo »dobroto« mi je zavezal jezik, da nikoli več nisem mogel zabavljati čez radovljiškega lisjaka.

Pa mu ni bil nič manj odvraten kakor drugim, ki so ga prikazovali takega, kakršen je najbrž v resnici tudi bil. Kaj vse so govorili o njem v volilnem boju pred skupščinskimi volitvami ne samo njegovi najbolj zagrizeni nasprotniki, marveč ljudje, ki so ga prav dobro poznali in ki ga prav zaradi tega niso hoteli postaviti na vidnejše mesto v nekdanji klerikalni stranki in se je zrinil na sedanje mesto šele, ko se je del stranke pridružil JRZ in se začel imenovati zelene, medtem ko se je del, ki ga je v teh krajih zastopal dr. Stanovnik, pridružil združenji opoziciji.

Moj bog, kaj vse je prišlo na dan v tistih dneh. Govorniki združene opozicije so se lotili advokatovega najbolj osebnega življenja. Morda bi ga ne razgaljali do golega, ko bi advokatovali somišljeniki toliko ne čekali o »ljudskosti« in »preprostosti« svojega poslanskega kandidata, ki naj bi jo dokazal s tem, da se je poročil z »navadno šiviljo«. To »preprostost« in »ljudskost« so njegovi nasprotniki razgalili kot »koristolovstvo«. Navadna šivilja, s katero se je poročil, je bila res preprosta, a še bolj vredna pomilovanja, ker je verjela »ljubezni« koristolovskega jezičnega dohtarja, »ljubezni« akademsko izobraženega človeka, ki se je iz tako čudno »plemenitih nagibov« oženil s »preprosto šiviljo«, dasi je bila za celo desetletje starejša od njega. Nasprotniki so te »plemenite nagibe« imenovali pohlep po šiviljinem bogastvu, saj je imela šivilja dobro vpeljan in donosen modni salon. Računarskega lisjaka ni mikala »postarana lepota«, marveč bogastvo, saj je poleg svojega »vzorno krščanskega zakona« ljubimkal z mladimi, razumljivo, strogo katoliškimi ljubicami, zaljubljenimi v njegovo »vitko, elegantno, skoro italijansko lepoto«, v njegove »čudovito temne oči« in še bolj »čudovite temne kodre«, po katerih so koprnili poželjivi prstki mladih damic, ki so v zavisti do postarane šivilje nehote izblebetale marsikatero, za advokata tako neprijetno resnico. Smilil se jim je »revež, ki mora legati v posteljo s staro coprnico«, so delale advokatovali gospe krivico. Smilil se jim je, ker je šel »na limanice ženski, ki je nič«. Smilil se jim je, ker je bil on »nekaj«, vreden mnogo bolj njih kakor

»coprnice«, ki ga je na tako nerazumljiv način omrežila in ga »privezala« na svojo posteljo.

Tako so šušljale gospodične, ki so se zbirale na katoliških taborih in prireditvah, in nekatere menile docela resno, da je »advokatovala šivilja« v resnici čarovnica, kakršne so v starih časih jezdile na metli na Klek in kakršne so za blagor krščanstva utapljali v rekah ali pa sežigali na grmadah. Lovro je sam slišal nekoč tak pogovor, ki je izzvenel v obžalovanje, zakaj so minili časi, ko so bile take stvari dovoljene, saj bi se potem mladi advokat lahko osvobodil »coprnice«, v njeno posteljo pa bi lahko legla katera izmed njih, njegovih »tolažnic«, in se spremenila v »spoštovano soprogo človeka z veliko prihodnostjo«. Potem bi se mu ne bilo treba skrivati daleč od teh krajev, kjer si je koval svoj politični kapital in kjer je »zaradi nerazumevanja njegovega težavnega zakonskega položaja moral ostati čist, moralno neoporečen, skratka vzor krščanskega moza, ki voljno prenaša breme, ki mu ga je naložil bog«.

Tak je bil lisjaški advokat, ki je njega ogoljufal za polje, zdaj pa ga hoče ogoljufati še za domovino.

5

— Domovina?

Ta beseda mu izza šolskih let ni prišla še nikoli na ustnice, vsaj s takim občutjem ne kakor ta hip.

— Torej domovina vendarle ni samo prazna beseda in je, v resnici je? — ga zajame misel in postaja ob misli na čas vedno bolj boleča, celo bolj boleča kakor takrat, ko so ga ogoljufali za njegovo polje, za njegov najlepši kosček zemlje.

— Je, seveda je, — si pritrjuje in jo čuti vedno bolj jasno v sebi, tako jasno, da jo celo zaznava ne z očmi, marveč z nekim notranjim vidom, ki vidi mnogo globlje, mnogo bolj jasno kakor vid, ki lahko zaznava samo to, kar mu odkriva svetloba. To je vid, ki zaznava resnično ljubezen, resnično radost ali resnično bolečino in s katerim doslej domovine ni mogel nikoli zaznati.

Zdaj jo zaznava. Vidi jo. Ni taka, kakor jim je o njej govoril pred in med prvo vojno učitelj, ko jim je govoril o veliki domovini, o mogočem cesarstvu, o starem cesarju kot o gospodarju in očetu vseh, ki žive in prebivajo v tej domovini. Otroci mu niso verjeli, saj je ta oče jemal in pošiljal v smrt njihove prave očete. V medvojnih letih so to učiteljevo domovino celo zasovražili, saj je iz otrok napravljala sirotnike. Tudi taka ni ta domovina, kakršno so jim kasneje pri vojaki vcepili v možgane oficirji, domovina, ki se je začela s kraljem in nehala pri gospodi in občinskih oblastnikih, žandarjih in davkarjih, domovina, ki so jo ljudje kakor Lovro občutili le kot nasilje in nesrečo, ki pritiska malega človeka ob tla, ga ropa za njegovo delo. Tudi za tako domovino bi človek ne jokal. In vendar mu je hudo za domovino, ki jo vidi in čuti v sebi, čeprav ima ta domovina obraz, od skrbi in trpljenja razoran kakor uvela izmučena zemlja.

— Izmozgali, izsesali so jo do kraja. Bili smo vpreženi v njihov jarem. Lastili so se nas kot delovno živino. In zdaj, ko jim čas grozi, da bodo ob oblast, da bodo prenehali biti gospodarji, bi ostali radi vsaj hlapci, ki naj bi jim novi gospodar zaupal upravljanje z delovnimi živalmi, zakaj hlapec je še vedno več kot žival, še vedno ima del oblasti, še vedno je »nekaj«, saj še vedno lahko uporablja bič, če ga žival ne uboga.

S takimi mislimi tava kakor izgubljen po mestu, dokler ga ne dohiti neka ženska in se ga dotakne.

— Ti, — se začudi, ko zagleda sestro.

— Nikoli te ni k nam, Lovro.

Sestrin glas je žalosten. Tudi postarala se je hudo, čeprav ji je šele petindvajset let.

— Toda danes moraš z menoj! Moraš, Lovro! Pripravila bom kosilo tudi zate.

— Zakaj bi se mučila še zame.

— Saj se ne bom — Napravila bom samo omleto na olju. Rada bi ti kaj drugega. A je post. Veliki petek...

— Pravzaprav bi moral domov. Ženi sem rekel...

— Še šest let te ni bilo k nam!

— Tudi tebe ni bilo že celo leto domov.

— Če pomislim, kako dober si bil nekoč z menoj, kako si skrbel zame in mi izpolnil sleherno željo, če si jo le mogel, mi tudi zdaj ne boš odrekel. Tako sama sem.

Ustanovna skupščina temeljne izobraževalne skupnosti občine Jesenice

V petek, 30. junija je bila na Jesenicah ustanovna skupščina temeljne izobraževalne skupnosti občine Jesenice. Skupščino je sklical iniciativni odbor, ki je na štirih prehodnih sejah tudi pripravil normativne akte za ustanovno skupščino. Na ustanovni seji je bilo navzočih 65 odstotkov vseh imenovanih članov v skupščino in sicer 60 % predstavnikov vzgojno-izobraževalnih zavodov in 62 % izvenšolskih predstavnikov.

Predsednik iniciativnega odbora inž. Kunc je predložil v potrditev poslovnik o delu skupščine in podal informacijo o dosedanjem delu iniciativnega odbora. Po izvolitvi organov skupščine je predsednik delovnega predsedstva tov. Slavko Tuma predal besedo predsedniku sveta za šolstvo, prosveto, kulturo in telesno kulturo ter poslancu republiškega kulturno-prosvetnega zbora tov. Jožu Gazvoda. Tov. Gazvoda je v svojem izjavljanju poudaril, da je sprejem zakona o izobraževalnih skupnostih in o financiranju vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji nekaj izjemnega v naši družbeni in skupščinski praksi. O osnutku zakona je bilo namreč mnogo več javne razprave kot na primer za najvažnejši dokument družbe, t. j. ustave. Še več, tik pred sprejetjem zakona, je nadaljeval tov. Gazvoda, je bilo vloženih nič manj kot 22 amandmajev. Tako aktivnost, obenem pa tudi težave ob sprejemanju zakona, s katerim navsezadnje nismo niti zadovoljni, je povzročilo več faktorjev. Med osnovne faktorje, je nadaljeval tov. Gazvoda, nedvomno sodijo ukrepi naše gospodarske reforme, ki v tej fazi vplivajo na podjetja, da se obnašajo kot potaplajoča ladja, ki iz palube meče vse, samo da se rešijo. Pri iskanju notranjih rezerv so v večini primerov črtali izdatke za študentske in izobraževanje. Naslednji faktor, ki je vplival na tako obsežno razpravo o zakonu, je dejstvo, da je v

naši državi 12 milijonov prebivalcev, ki nimajo dokončane osnovne šole, od tega kar 3,5 milijona ljudi brez šol in 2.200.000 nepismenih. V tem pogledu, je nadaljeval tov. Gazvoda, tudi Slovenci nismo posebna izjema. Tudi v Sloveniji imamo 840.000 ljudi, ki nimajo dokončanih osem razredov osnovne šole, pa tudi 23.000 nepismenih. Razen teh dveh faktorjev pa je obsežno debato o zakonu povzročilo tudi dejstvo, da so občine dajale različne zneske za šolstvo, od 68.000 do 200.000 Sdin na učenca ob tem, da je bil občinski proračun v prvem primeru obremenjen z 59 %, v drugem pa z 28 %, kar je posledica različne in neenakomerne ekonomske razvitosti občin.

Naša občina je bila po deležu na učenca med 64. občini v SRS na 16. mestu. V nadaljevanju je tov. Gazvoda govoril še o nesmotrnem razvoju šolske mreže in različnih kulturnih institucij v Sloveniji. Naša družba daje za šolstvo 4 % iz bruto narodnega dohodka, to je mnogo več kot dajejo najbolj razvite države, pa kljub temu šolstvo ni tako razvito, da bi v celoti ustrezalo sodobnim zahtevam. Ob tem pa še odpira vprašanje, ali ima res lahko mali slovenski narod kar dve fakultetni mesti, čez 70 muzejev, brez števila ekonomskih, tekstilnih in drugih šol?

Potem je tov. Gazvoda govoril še o nekaterih najbolj bistvenih značilnostih zakona. Bistvo zakona je v tem, je

poudaril, da se denarna sredstva za vzgojo in izobraževanje stekajo izven in mimo proračuna v poseben sklad, s katerim bo upravljala ustanovljena skupščina. Pri tem pa ne gre za dodatno obremenitev delovnih organizacij, ampak za prerazporeditev denarja, ker se za vsoto, ki jo bo prejela temeljna izobraževalna skupnost, zmanjša občinski proračun. Kljub sprejetemu zakonu pa je ostalo še vedno za letos odprto vprašanje finansiranja strokovnih šol in sploh šol druge stopnje, ki jih je doslej finansiral medobčinski sklad s sedežem v Ljubljani. V finančnem pogledu zakon ne prinaša izboljšav v tem letu. Pred skupščino in njenim izvršnim odborom stoji odgovorne naloge, ne le v pogledu pravičnega razdeljevanja denarja posameznim vzgojno izobraževalnim zavodom, ampak tudi v pogledu racionalizacije in modernizacije šolskega dela. Zakon sam po sebi ne bo rešil sedanjega stanja. Šolstvo se bo razvijalo in kvalitetno napredovalo, če se bodo prosvetni delavci dovolj aktivno vključili kot enakopravni upravljavci v vse idejne in druge tokove družbenega in ekonomskega življenja in pri tem tesno sodelovali s proizvajalci na drugih področjih, je zaključil tov. Gazvoda.

V nadaljevanju seje ustanovne skupščine so govorili o statutu temeljne izobraževalne skupnosti občine Jesenice. Statut so z nekaterimi korekturami v celoti sprejeli in s tem se je ustanovna skupščina prekvalificirala v redno skupščino. Za predsednika skupščine temeljne izobraževalne skupnosti občine so izvolili Joža Varla, za predsednika izvršnega odbora pa inž. Petra Kunca. V izvršni

odbor so poleg obeh imenovanih izvoljeni še: Martina Koman, Zora Čuden, Matilda Šmid, Frana Rakovec, Franc Langus, Aleksander Kovač, Bine Kobentar, Ivo Čučnik in Slavko Tuma. Razen tega so izvolili še tri predstavnike iz našega območja v medobčinski sklad za skupno finansiranje dejavnosti srednjih šol in sicer: Martino Koman, Joža Legata in Joža Varla. V republiški izobraževalni skupnosti pa bosta Gorenjsko zastopala Janez Sušnik iz Kranja in Polde Kežar iz Škofje Loke.

Predsednik izvršnega odbora inž. Kunc je nato skupščino seznanil o realizaciji proračuna bivšega sklada za šolstvo za I. polletje in o proračunu temeljne izobraževalne skupnosti za II. polletje.

Ugotovil je, da bo po predvidevanjih za drugo polletje 30 milijonov manj denarja kot v I. polletju letošnjega leta. To predstavlja izredno kritično stanje, razen če se bo popravilo gibanje osebnih dohodkov v občini, od koder se steka glavni vir dohodkov skupnosti in seveda tudi ostali blagovni promet v občini. Skupščina je nato pooblastila izvršni odbor, da v okviru planirane vsote uredi delitev dohodka vzgojno izobraževalnim zavodom v II. polletju. Že prva seja skupščine temeljne izobraževalne skupnosti je pokazala, da se bo skupščina, predvsem pa njen izvršni odbor moral intenzivno prizadevati, da šolstvo v občini ostane vsaj na istem materialnem nivoju kot v I. polletju letošnjega leta.

Za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše so prispevali:

II. gimnazija v Ljubljani, Šubičeva 1 — 570.00; gimnazija Stična — 150.00; 5. raz. osnovne šole Stari trg pri Ložu — 86.58; pionirski odred osnovne šole Sorica nad Škofjo Loko — 40.00; šolski center združenih podjetij Iskra Kranj — 237.00; pionirski odred osnovne šole Loke v Tuhinju — 48.00; osnovna šola Kranjska gora — 400.00; republiški zavod za zaposlovanje Ljubljana —

1.000.00; osnovna šola Bohinjska Bistrica — 700.00.

Do 5. julija 1967 je bilo zbranih skupno 35.027.47 N din. Za prispevke se vsem darovalcem iskreno zahvaljujemo.

Prispevke nakazujte na žiro račun: 5153-679-2135 ZVEZA KULTURNO PROSVETNIH ORGANIZACIJ OBČINE JESENICE, sklad za odkup Finžgarjeve rojstne hiše.

Jubilanti 50-letniki

V mesecu juliju bodo praznovali 50. rojstni dan naslednji naši sodelavci: VINCENC VIDOVIČ, žičarna — 8. julija; ALFONZ ZUPAN, Javornik III — mehanična delavnica — 16. julija; JAKOB PETEK, konstrukcijska delavnica — 19. julija; JOŽE VOGELNIK, elektro energija — 23. julija; STANKO JAVH, valjarna 2400 — 29. julija in IVAN SVETINA, Javornik II — 29. julija. ČESTITAMO

Reševanje krize železarske industrije v Zahodni Evropi (nadaljevanje)

ZDRUŽEVANJE ŽELEZARN V ZAHODNI NEMČIJI

Med ukrepi, s katerimi skušajo izboljšati sedanje, ne preveč ugodno stanje v zahodnonemški železarski industriji, je tudi združevanje. S tem skušajo doseči večje proizvodne enote in urediti čim bolj enoten nastop proizvajalcev na tržišču. Združevanje se je že pričelo v Zahodni Nemčiji in Franciji, pripravljajo pa ga tudi v Veliki Britaniji, čim bo končana nacionalizacija železarske industrije.

Pomembno združitev v Zahodni Nemčiji sta izvedli železarski družbi Dortmund-Hörder Hüttenunion in Hoesch AG. Nova družba, imenovana Hoesch AG Hüttenwerke, ima letno proizvodno zmogljivost 6,7 milijonov ton surovega jekla in 5,2 milijona ton gotovih izdelkov.

Eden izmed najvažnejših dogovorov med zahodnonemškimi proizvajalci jekla je ta, da so se železarske družbe združile na štiri prodajna področja. V prvem »Ruhr-West« (Porurje — zahod)

je enajst železarn, v drugem »Ruhr — Ost« (Porurje — vzhod) jih je sedem, v tretjem »Süd« (Jug) jih je osem in v četrtem »Nord« (Sever) so štiri.

Namen zgoraj navedenih združitvev je prodaja zahodnonemških železarskih proizvodov na domačem in tujem tržišču samo iz štirih virov. To združenje bo dodeljevalo naročila svojim članom. Če bo potrebno, bodo ustavili nekatere obrate z namenom, da bi drugi obratovali z večjim izkoriščanjem zmogljivosti in s tem tudi bolj ekonomično. Tako se bo lahko zgodilo, da bodo namesto treh obratov, ki bi obratovali samo s 50 % zmogljivosti, enega ustavili in bi preostala dva obratovala s 75 % zmogljivostjo.

FRANCOSKI NAČRTI ZA TRI SKUPINE

V Franciji računajo, da bi zaradi eventuelne koncentracije proizvodnje lahko združili železarne v tri velike skupine.

1. Severno skupino so dobili v letu 1966, ko so združili železarski družbi Usinor in Lorraine-Escaut. Ta skupina proizvaja približno eno tretjino celotne francoske proizvodnje surovega jekla, tri četrtine proizvodnje cevi in polovico proizvodnje pločevine.

2. Skupina Lorraine, v kateri bosta železarski

družbi De Wendell in Sidelor ter ji bo verjetno priključena tudi La Mosellane de Siderurgie.

3. Srednja južna skupina, ki bo nastala z združenjem železarskih družb Le Creuset in Les Ateliers et Forges de la Loire.

Da bi spodbudila železarske družbe k modernizaciji in rekonstrukciji svojih obratov, francoska vlada pripravljena nuditi kredit pod zelo ugodnimi pogoji do višine 600 milijonov dolarjev. Ta sredstva bodo v glavnem izkoriščena za povečanje zmogljivosti železarne v Dunkerque in za gradnjo nove železarne. Ko bodo ta sredstva porabljena, bo na razpolago še nadaljnjih 900 milijonov dolarjev. Končni cilj je povečanje letne proizvodnje surovega jekla v tej deželi na 25 milijonov ton.

Danes uporabljajo v Franciji še precejšnje količine železove rude iz Lorraine, ki ima visok fosfor in samo okoli 33 % železa. Zato jo uporabljajo za proizvodnjo Thomasovega grodlja. Vendar vedno bolj je čutili težnjo, da bi uporabljali kvalitetne železove rude, uvožene iz prekomorskih dežel. To velja posebno za železarne, ki se nahajajo ob morju. Te uporabljajo železove rude iz Afrike in Južne Amerike z nizkim fosforjem in iz njih proizveden grodelj predelajo v LD konvertorjih.

(nadaljevanje)

Uporabniki cest

V Uradnem listu SFRJ št. 26/67 je objavljen novi pravilnik o zdravstvenih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati vozniki motornih vozil. Zaradi velikega števila ljudi, ki žele opraviti vozniški izpit, objavljamo podrobnejši izveček iz tega pravilnika:

Na podlagi drugega odstavka 131. člena temeljnega zakona o varnosti prometa na javnih cestah (Uradni list SFRJ št. 14/65) predpisuje zvezni sekretar za zdravstvo in socialno politiko v sporazumu z zveznim sekretarjem za delo in zveznim sekretarjem za notranje zadeve

PRAVILNIK

O ZDRAVSTVENIH POGOJIH, KI JIH MORAJO IZPOLNJEVATI VOZNIKI MOTORNH VOZIL

1. člen

Da bi se mogla ugotavljati zdravstvena sposobnost voznikov motornih vozil, predpisuje ta pravilnik zdravstvene pogoje, ki jih morajo izpolnjevati vozniki za samostojno vožnjo motornega vozila v prometu na javnih cestah.

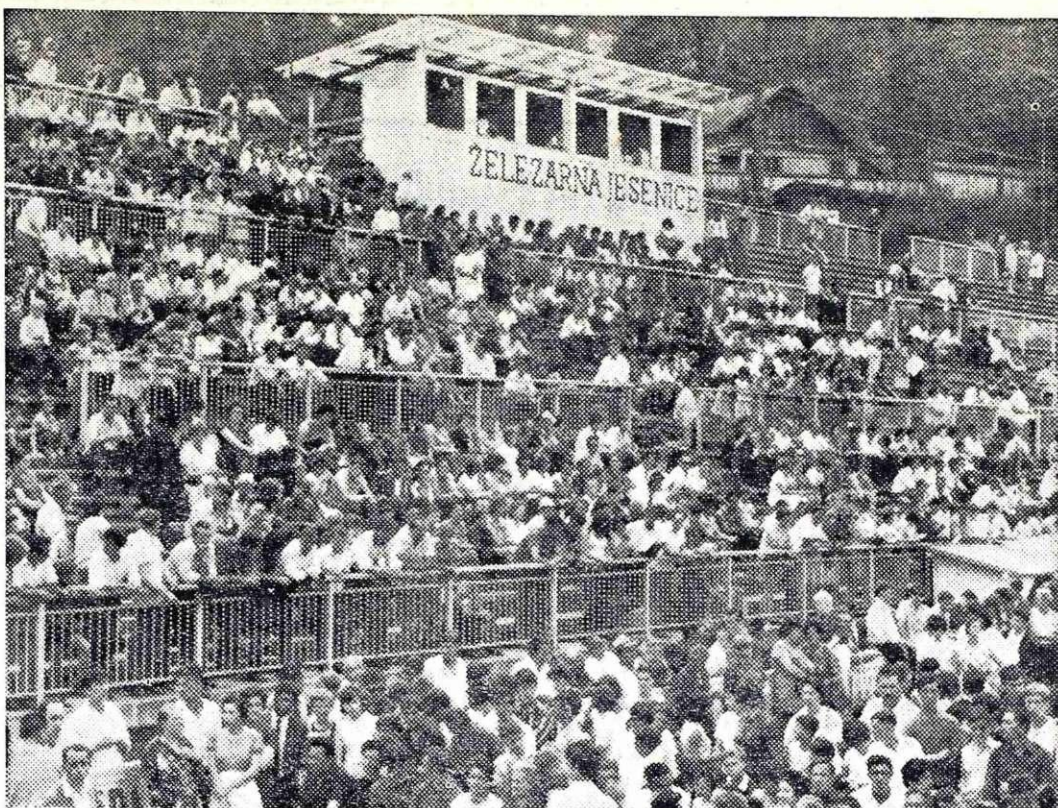
2. člen

Zdravstvene pogoje za vožnjo motornega vozila izpolnjuje tisti, za katerega se na zdravniškem pregledu ugotovi, da ne boleha za nobeno izmed naslednjih bolezni oziroma da nima nobene izmed naslednjih poškodb ali hib:

- 1) vse psihoze in delirantna stanja;
- 2) demence, ne glede na vzrok (etiologijo);
- 3) psihopatije;
- 4) toksikomanije, včevši tudi kronični alkoholizem;
- 5) duševna zaostalost, celo najlažje stopnje, včevši tudi mejne primere (intelektualna topost);
- 6) padavica v vseh oblikah kot tudi konvulzivne krize z drugačnim vzrokom (etiologijo);
- 7) jasno izražene nevrotične tegobe;
- 8) psihomotorna počasnost (ugotovljena klinično, psihotehnično oziroma psihometrično);
- 9) stanje po lobanjski poškodbi z okvaro meninge ali možganskega tkiva ali po hujšem pretresu možganov v prvih šestih mesecih po poškodbi;
- 10) licična obolenja centralnega živčnega sistema;
- 11) obolenja z okvaro koordinacije gibov (horea, atetoz, multipla skleroza, okvara cerebeluma itd.);
- 12) tremor, spazme in rigidnost kot posledice okvare centralnega živčnega sistema (Morbus Parkinsoni, M. Wilson in podobno), če so trajne;
- 13) afazije;
- 14) hudi primeri obolenja koronarnega ožilja s pogostimi napadi angine pectoris;
- 15) stanja šest mesecev po obolenju za infarktom miokarda, če ni večjih anginoznih motenj in znamenj okvare miokarda;
- 16) hude srčne hibe z veliko razširitvijo srca in znaki izrazite srčne dekompenzacije;
- 17) hujše oblike aortne stenoze;
- 18) hude oblike hipertenzije, kjer je zlasti zvišan minimalni pritisk nad 120 mm Hg in so podane resnejše reperkusije na možganih koronarnem ožilju, ter podani znaki ledvične insuficience pri voznikih vozil kategorij C in D;
- 19) totalni atrioventrikularni bloki z močno izraženo bradikardijo Adams-Stockesa ali pogosti primeri paroksizmalnih tahikardij in tahiaritmij, če so podani znaki hujše okvare miokarda;
- 20) hujša obolenja jeter ali ledvic ali diabetes melitus, zaradi katerih lahko nastanejo kolike oziroma komatozna stanja;
- 21) obolenja ali hibe vidnega organa, ki motijo vidno funkcijo v tolikšni meri, da bi bila ogrožena varna vožnja (diplopija, obojestransko močno solzenje in trajna fotofobija);
- 22) obolenja vestibularnega aparata z izraženimi motnjami v ravnotežju.

Kadar gre za popolno ali delno izgubo okončin ali njihovo ohromelost, nepregibnost, atrofijo, zmanjšane motorne moči, skrivljenost, skrajšanost in pod., se zdravstvena sposobnost presoja po vrsti in stopnji ovire, zaradi katere okončina ne more opravljati potrebne funkcije. V takih primerih mora dati zdravnik mnenje, ali je kandidat za vozniški izpit sploh zmožen za voznika motornih vozil in ali sme samostojno voziti vsako, ali pa samo posebej prilagojeno vozilo.

(nadaljevanje prihodnjič)

Cez 4500 ljudi se je zbralo na nedeljski tomboli

Trud košarkarjev je poplačan

Košarkarski klub Jesenice je v nedeljo popoldan na hokejskem igrišču priredil veliko javno tombolo s 17 glavnimi dobitki. Pri igri na srečo se je na igrišču zbralo okoli 4.500 igralcev, ki so pokupili po neuradnih vesteh 12.000 srečk. Prvi, ki je pritekel pred komisijo s tremi številkami v eni vrsti, je bil 15-letni Janko Demšar z Jesenic in je prejel tudi prvo tolažilno nagrado. Tombola se je odvijala vse počasneje. Mala Tanja, ki je vlekla številke iz bobna, je morala mnogokrat seči v boben, predno se je javila dobitnica največje nagrade. Avtomobil Skoda 1000 MB je dobila Rozalija Čuden iz Zasipa št. 48, po poklicu delavka v tovarni športnega orodja ELAN v Begunjah. Kupila je pet srečk dan pred pričetkom tombole na železniški postaji na Jesenicah. Nima še avtomobila in ne moped. Do sedaj je že večkrat igrala na tombolo in v Bohinjski Bistrici zadela enega od glavnih dobitkov in sicer štedilnik. Redno igra na državno loterijo, njen naj-

večji dobitek do sedaj pa je bilo 40.000 S din. Na šoferški izpit se bo takoj prijavila in upa, da ga bo naredila do jeseni. Drugo največjo nagrado avtomatični pralni stroj pa je prejela Angelca Trčej iz Spodnjih Laz pri Gorjah. Pralnega stroja še nima, je pa to njen prvi dobitek, odkar hodi po tombolah. Tretjo nagrado moped

Tomos pa je zadel Jože Oblak, šofer železarne Jesenice. Nima še avtomobila in ne moped. Morda naj še omenimo, da komisija ni imela težkega dela, saj so po glavne dobitke hodili posamezno. Le proti koncu, ko je bilo še šest dobitkov, se je pred komisijo zvrstilo sedem igralcev, ki so morali žrebati.

P.K.

Jože Cej razstavlja na Jesenicah

V soboto, 8. t. m., bodo ob 18. uri odprli v mali dvorani delavskega doma na Jesenicah sedmo razstavo v tem letu. Jeseničanom se bo s svojimi akvareli predstavil mlad goriški slikar JOŽE CEJ.

To je že drugi slikar z onstran naših meja, ki se bo v tem letu predstavil jeseniškemu občinstvu. Cej je bil rojen leta 1941 v Gorici — Italija. Diplomiral je na Liceo artistico v Benetkah, še naprej pa študira arhi-

tekturo. Sedaj je nameščen kot profesor likovne vzgoje v Nabrežini pri Trstu. S slikarstvom se ukvarja od leta 1954 in je prijeten ter plodovit krtjinar. Razstavljal je že v Gorici, v Trstu, Benetkah, Trevisu in Milanu.

Kot slikar je zelo širokopotezen, za motiv mu služi primorska pokrajina, ki ji v svojih delih daje priten epski poudarek.

Anekdota

Najvidnejši zagovornik republike in ljudske oblasti je bil v tem času Jean Jacques Rousseau, ki je za zboljšanje družbenega stanja razglašal načelo, da mora imeti »vsakdo dovolj in nihče preveč«.

Ko so Rousseauja vprašali, kakšno je njegovo mnenje o tako imenovanih »večnih« nezadovoljnih, je odgovoril:

»Poznam samo dve vrsti nezadovoljnih: bogatine, ki bi hoteli živeti večno in večno uživati svoje bogastvo — in ženske, ki bi hotele ostati večno mlade.«

Srečna dobitnica ob svoji Škodi 1000 MB

Telesna kultura

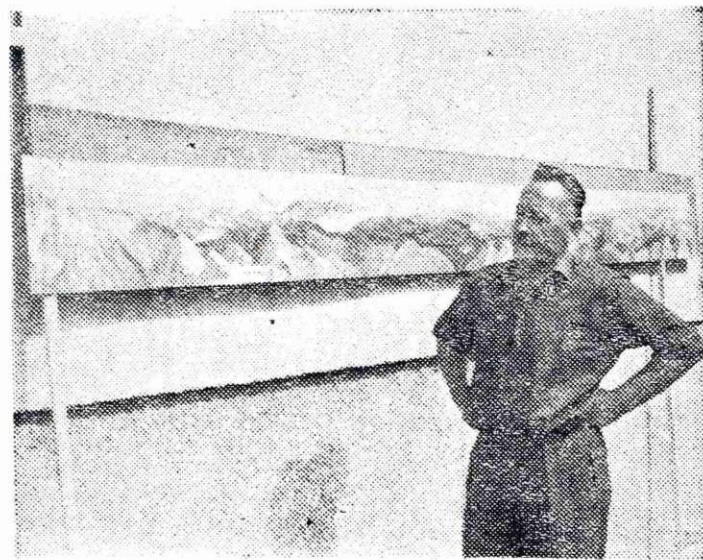
Stoletnica Pernhartove panorame s Triglava

Planinska zveza Slovenije je za mednarodno leto turizma med drugimi nalogami organizirala obnovo Pernhartove panorame za Aljažev stolp na vrhu Triglava.

Panoramo s Triglava je pred sto leti naslikal naš koroški rojak slikar **Pernhart Marko**, ki se je rodil 6. 7. 1824 v St. Rupertu pri Celovcu. Bil je izrazit pejsažist in slikar topografsko zanimivih gorskih panoram. V njegovih delih je zastopana poleg Koroške vsa slovenska zemlja. Zname so njegove številne panorame z Grossglocknerja, Hochschwaba, Dobrača, Mangarta, Triglava, Stola, Smarne gore in drugih. Njegovo delo vsebuje še okrog 60 blokov s skicami. Naslikal je 198 ruševin gradov in zgradb, predvsem s Koroške. Pernhart je veliko prehodil in odkrival ljudstvu naravne lepote. Njegove panorame so zahtevale veliko truda in vzponov na gore. Slikal je skoraj s fotografsko natančnostjo zemljepisne značilnosti pokrajine, gledane z visokih vrhov. Vse slikarjeve panorame so bile razmnožene na litografski način. Največ Pernhartovih del čuva narodni muzej v Celovcu, original panorame s Triglava pa Narodna galerija v Ljubljani. Le škoda, ker je Pernhart za posledicami nesreče v gorah umrl mnogo prezgodaj — že 30. 3. 1871.

Letos je na pobudo Planinske zveze Slovenije mojstrsko reproduciral Pernhartovo panoramo s Triglava znani jeseniški slikar samouk **Franc Dolinšek** na pločevinastem traku, dolgem 3,93 m in širokem 0,30 m. Dolinšek, sedaj upokojenec, se je rodil 18. 7. 1908. Zaposlen je bil kot pleskar, kalkulacant in normirec v železarni Jesenice, lesnem servisu in komunalnem podjetju Jesenice. S slikarstvom se ukvarja že od mladih let, po pristopu k Doliku leta 1953 pa opravlja slikarska dela bolj sistematično. Sodeloval je na kolektivnih slikarskih razstavah na Jesenicah, v Mojstrani, Kranjski gori, Zireh, Kranju, Ljubljani, Portorožu, Trbižu, Cedadu in Beljaku. Njegova večja slikarska dela so severna triglavska stena v Vratih, topografski prikaz Slovenije za PZS, panorama gornjesavske doline, orientacijska tabla Jesenic, orien-

tacijski zemljevid Julijskih Alp, Kamniških Alp in Škofje Loke, prikaz organizacijske mreže GRS, panorame Radovljice in Vršiča. S Pernhartovo panoramo Triglava, kjer mu je dobro služil tudi Mazijev »Razgled s Triglava«, je Dolinšek odlično opravil težko nalogo.

Slikar Franc Dolinšek ob panorami s Triglava

V dogovoru s Planinsko zvezo Slovenije so izdelano panoramo prenesli in montirali v Aljaževem stolpu na vrhu Triglava v nedeljo, 2. julija jeseniški gorniki — železarji: Janko Šilar, Viktor Langus, Jože Bernard, Slavko in Vojko Koblar, slikarja France Dolinšek in France Kreuzer in Janez

Krušic. Poverjeno delo so opravili kvalitetno in točno ter opremili stolp z novimi razglednimi linicami. Pernhartova panorama bo odličen orientacijski pripomoček številnim obiskovalcem našega očaka Triglava, saj je pogled od tod na neizmern venec gora edinstven.

Planinska zveza Slovenije bo organizirala in izvedla majhno slovesnost odkritja

obnovljene panorame na vrhu Triglava v nedeljo, dne 9. julija ob 7. uri zjutraj. Odkritje bo opravil predsednik PZS, dr. Miha Potočnik. Vsi gorniki, ljubitelji gora, udeležite se slovesnosti! Vse koč v triglavskem pogorju čakajo na vaš obisk. Dobrodošli!

Janez Krušic

Kaj je s tenisom na Jesenicah

Pred tremi leti smo imeli na Jesenicah teniški klub, ki sicer ni bil najštevilnejši med klubi, a je bil dokaj aktiven. Na voljo sta bili dve ali tri tenis igrišča. Zaradi gradnje novega drsališča so bila igrišča uničena, kar je povsem razumljivo. Tenis klubu je bilo takrat obljubljeno, da bodo pripravili nova igrišča na drugem mestu.

Sprašujemo se, kje so tisti ljudje, ki so pred tremi leti obljubljali nova igrišča. Mo-

goče se niti ne zavedajo, da so bila razdrta igrišča grajena s prostovoljnim delom članov tenis kluba. Čas bi bil, da bi se našel nekdo pri SD Jesenice, ki bi dal pobudo za gradnjo vsaj enega tenis igrišča. Govorjenje, da ni bilo zanimanja za tenis, ni opravičeno. Na teh igriščih, ki zahtevajo popolnoma gladko in ravno ploskev, so včasih trenirali odbojkarji, igrali hokejisti, nogometaši in šele nato prišli na vrsto tenisači.

Povsod so tenis igrišča ograjena tako, da ima človek res veselje do igranja, ker je igrišče s tem zavarovano od nepoklicanih rekreatorjev, ki s čevlji uničujejo s trudom pripravljeno rdečo ploskev. Izrečene so bile pripombe, da je pri igri z belo žogico premalo igralcev na tako veliki ploskvi, toda tenis je igra, kjer lahko igrajo hkrati največ štirje igralci. Stroški za vzdrževanje tenis kluba so bili zares malenkostni v primerjavi z drugimi panogami v jeseniškem društvu. Pogledjmo samo nogometni klub, ki je veljal društvo velike denarje in kljub temu ne pomeni mnogo. Vedno se pač najde nekdo, ki eni panogi daje večjo prednost kot drugi.

Mnenje članov tenis kluba je, da se tenisu posveti vsaj toliko pozornosti, da bi lahko sodelovali na turnirjih za slovensko prvenstvo.

KF

Nova usluga za člana avto-moto društev

Avto-moto zveza Jugoslavije, ki nudi svojim članom pomembne usluge z uvedbo cestne službe »Pomoč-informacije« in omogoča nabavo kreditnih pisem v vrednosti 300 švicarskih frankov za one, ki potujejo v inozemstvo, je uvedla kreditna pisma tudi za tuzemstvo. Kreditno pismo za tuzemstvo v vrednosti 800 N din se lahko koristi za plačilo vleke vozila do prve delavnice, nujnega popravila vozila, nakupa rezervnih delov, ki so nujno potrebni za popravilo vozila, stroške za zdravniško pomoč ponesrečencem, hotelske usluge za tri dni in nabavo vozovnic za vrnitev voznika in sopotnikov v kraj stalnega bivanja. Z uvedbo kreditnih pisem za tuzemstvo bodo

imeli člani avto-moto društev pri potovanju po Jugoslaviji prijetnejši občutek zanesljivosti, saj bodo s pomočjo kreditnega pisma AMZJ lahko plačali nepredvidene stroške na potovanju. Kreditno pismo, ki vsebuje 10 kuponov po 80 N din, je mogoče nabaviti pri avto-moto društvih.

ŠAH

V soboto, 1. t. m. je bilo v šahovskem domu odigrano zanimivo prijateljsko mednarodno srečanje med kombinirano ekipo iz Malešče — Mallestiega in Lienza ter našim društvom. Dvoboje je bil predviden na 20 deskah, vendar so zaradi bolezni gostje prišli brez dveh igralcev, tako da so se pomerili le na 18 deskah. Z našimi vsakoletnimi gosti, z ekipo Koroških Slovencev iz Malešče, smo odigrali že 18 dvobojev, kar pomeni, da se srečujemo že 9 let. Za letošnje 18. srečanje smo se dogovorili, da zvišamo število igralcev, ker je bila želja tudi igralcev iz Lienza, da sodelujejo na tem dvoboju.

Zaradi igralcev iz Lienza, za katere nam ni bila poznana njihova kvaliteta, smo našo ekipo precej okrepili.

Po štiriurnem igranju se je dvoboj končal z našo visoko zmago. Ob tej priliki so nam gostje poklonili lesen model stare koroške kuhinje.

REZULTATI: Kržišnik : Ebner 1:0, Vošpernik : Gallob J. 0:1, Ankerst : Klein 1:0, Saradjen : Podner remi, Grošek : Legath 1:0, Pavlin : Hookmüller 1:0, Simčič : Geiger 1:0, Kaše : Malnovič 1:0, Jan : Melcher 1:0, Pristov : Aichholzer remi, Pibresnik : Gallob A. 1:0, Roblek : Seidler 1:0, Krničar : Juritsch 1:0, Krajnik : Bibica 1:0, Štrumbl : dr. Hippacher 0:1, Borenovič : Pintar 1:0, Balanč : Volger 0:1, Ivelja : Hasslinger 1:0.

Edino največje presenečenje je poraz enega najboljših slovenskih mojstrskih kandidatov Vošpernika proti sicer najboljšemu gostu. Končni rezultat je bil 14:4 za SD Jesenice. Povratno srečanje pa bo odigrano v Malešči in Lienzu avgusta ali septembra.

Misli

Zaupanje vase je največji vir zaupanja do drugih.

Nezlaganost je temelj in vzrok popolnosti in lepote; nobena stvar, naj bo te ali one narave, ne more biti lepa in popolna, če ni zares vse tisto, kar naj bi bila, in če nima vsega tega, kar naj bi imela.

Del reproducirane Pernhartove panorame

Že tradicionalni mednarodni dvoboj telovadcev

V domu TVD Partizan na Jesenicah je bil v soboto popoldan mednarodni dvoboj mladinskih vrst v telovadbi. Nastopili so telovadci z Jesenic in Köflacha iz sosednje Avstrije. Po peturni borbi, kolikor je trajalo tekmovanje, so v ženski in moški konkurenci zmagali Jeseničani.

Srečanje je gledalo okrog 300 gledalcev, ki so ob koncu zadovoljni zapuščali dvorano. Posebej bi veljalo še omeniti, da so gostje pripekljali s seboj poln avtobus navijačev. Avstrijci so svojo vrsto okrepili še s trikratnim mladinskim državnim prvakom Theuerjem, ki je kar na štirih orodjih osvojil prvo mesto in tako nabral največ točk in ob koncu tekmovanja prejel zlato kolajno. Domačini so nastopili v sestavi, s kakršno so osvojili naslov ekipnega državne-

ga prvaka: Pleš, Banošek, Jenko, Križnar in Jukič. Najbolje od vseh se je odrezal republiški mladinski prvak Banošek, ki je osvojil drugo mesto. Na treh orodjih je bil drugi in na enem tretji, najboljši pa je bil na krogih, kjer je dobil oceno 9,35. Največ preglavic je delal telovadcem konj z ročaji. Edini, ki je vajo zadovoljivo opravil, je bil mladi Jenko. Telovadil je brezhibno in ob koncu so ga sodniki ocenili z 9,25 točkami. Solidno formo in precej znanja je pokazal tudi Pleš, ki je ob koncu dvoboja zasedel tretje mesto. Tudi ostali tekmovalci so zadovoljili. Mladinke so nastopile v četverboju. Že po prvih vajah smo lahko ugotovili, da bodo imele lahko delo, saj gostje niso bile dorasel nasprotnik. Najbolje so se izkazale Korbarjeva, sestri Kac in Fenzeva. Za slednjo bi veljalo omeniti,

da s precejšnjo naglico prodira v sam vrh jeseniških telovadk.

Ob koncu tekmovanja smo zaprosili za kratek razgovor trenerja moške vrste prof. Joža Oblaka: »Moji varovanci me niso navdušili. Kar štirje so bili na zaključnem šolskem izletu in prav to je vzrok, da niso mogli pokazati vsega, kar znaajo. Dekleta so zelo napredovala, med vsemi najbolj Fenzeva.

Moja Fenz — četrti

REZULTATI:

MOSKI — PRESKOK KONJA: 1. Pleš (Jesenice) 9,30, 2. Theuer (Köflach) 9,25, 3. Banošek (J) 9,10.

BRADLJA: 1. Theuer (K) 9,00, 2. Jenko in Pleš (J) 8,70, 3. Kagler (K) 8,40.

KROGI: 1. Theuer (K) 9,40, 2. Banošek (J) 9,20, 3. Pleš (J) 8,95.

KONJ Z ROČAJI: 1. Jenko (J) 9,25, 2. Kagler (K), 8,60, 3. Pleš (J) 8,45.

DROG: 1. Theuer (K), 9,50, 2. Banošek (J) 9,20, 3. Pleš, Kagler 8,00.

PARTER: 1. Theuer (K) 9,65, 2. Banošek (J) 9,10, 3. Pleš (J) 8,55.

Avstrijski državni prvak

KONČNI VRSTNI RED POSAMEZNO: 1. Theuer (K) 54,80, 2. Banošek (J) 52,50, 3. Pleš (J) 51,95, 4. Kagler (K) 51,35, 5. Jenko (J) 48,50.

KONČNI VRSTNI RED DVOBOJA MOSKIH VRST: Jesenice : Köflach 197,95 : 194,20.

ŽENSKJE — PRESKOK KONJA: 1. T. Kac (J) 9,40, 2. V. Kac (J) 9,25, 3. Heinisch (K) 9,20.

GRED: 1. Korbar 9,30, 2. T. Kac 9,20, 3. Fenc 9,00 (vse Jesenice).

DVOVISINSKA BRADLJA: 1. Müller (J) 9,45, 2. Korbar

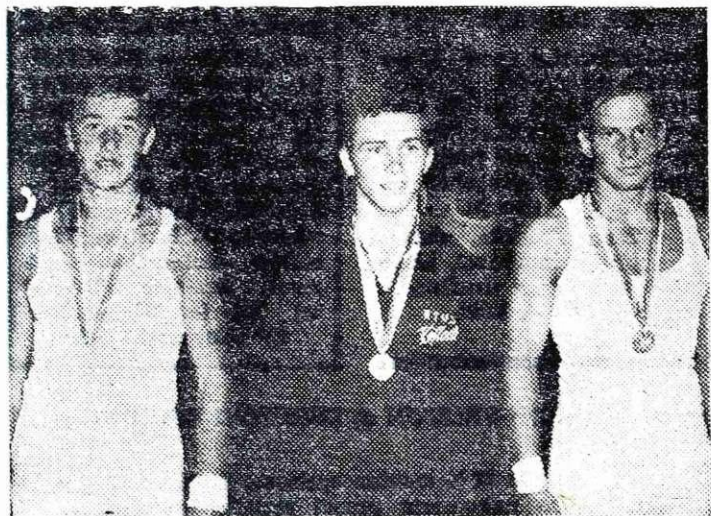
(J) 9,40, 3. T. Kac (J) 9,35. **PARTER:** 1. T. Kac 9,30, 2. Fenc 9,25, 3. Korbar 9,20.

KONČNI VRSTNI RED POSAMEZNO: 1. T. Kac 37,25, 2. Korbar 37,00, 3. Müller 35,70, 4. Fenc 35,30 (vse Jesenice), 5. Heinisch (K) 34,65.

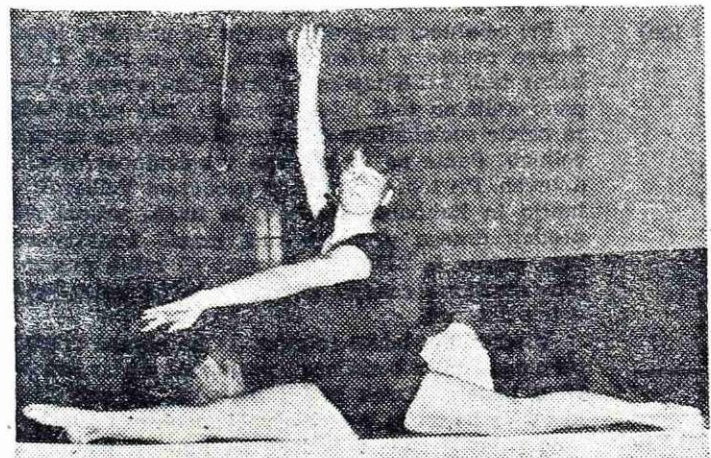
KONČNI VRSTNI RED DVOBOJA ŽENSKIH VRST: Jesenice : Köflach 146,10 : 139,00. P. K.

Prve tri v ženski konkurenci

Prvi trije v moški konkurenci

Korbarjeva najboljša na gredi

Pri zavodu Borec so izšle nove knjige

1. Karel Leskovec: KRIZPOTJA

v kateri nas avtor vodi med številne zapletene dogodke in s svoje strani pojasnjuje razvoj in težave osvobodilnega gibanja na področju, ki je bilo eno od žarišč slovenskega belo-gardizma. Avtor je napisal spomine na Dolomitski odred z izrednim, velikim posluhom za posameznika.

cena cpl. 41.— N din

2. SORGE OBVEŠČEVALEC STOLETJA

je knjiga o skrivnostnem nemškem komunistu, ki je dolgo vrsto let vodil sovjetsko obveščevalno skupino na Japonskem in v kateri je sodeloval tudi en Jugoslovan. O Sorgeju je izšlo po svetu že več knjig, ki so zbudile veliko pozornost.

Avtor Mihajlo Marič je za knjigo uporabil vse znane vire, obogatil pa jo je tudi z lastnimi raziskovanji in najnovejšimi dognanji, ki dajejo vpogled v tajne politične intrige pred drugo svetovno vojno.

cena cpl. 38.— N din

3. Emil Soydat: TAM, KJER TEČE BISTRA ZILJA

Avtor opisuje svoje partizanje po Koroškem, kamor je odšel jeseni 1944 s četo prostovoljcev, ki se je zbrala v 9. korpusu. Razen opisov srečanj z domačini in bivšimi avstrijskimi partizani je opisal tudi številne spopade z Nemci v izredno ostri zimi 1944/45.

cena cpl. 17,80 N din

4. Zbornik SUTJESKA

s katerim uresničuje zavod BOREC del svojega dolgotrajnejšega načrta, po katerem naj bi slovenskim bralcem predstavili najpomembnejše dogodke iz osvobodilnega boja v Jugoslaviji. Zbornik je skrajšana izdaja istoimenskega zbornika, ki je izšel pri Vojnem delu v Beogradu. Vse prispevke so napisali udeleženci legendarnih bojev na Sutjeski.

cena cpl. 48.— N din

Poleg novitet priporočamo slovenskim bralcem še:

1. Neža Maurer: ZVEZA MORA OSTATI

cena ppl. 32.— N din

2. Vlado Strugar: OSVOBODILNA VOJNA V JUGOSLAVIJI

cena ppl. 40.— N din

3. Dimiter Angelov: NA ŽIVLJENJE IN SMRT

cena ppl 53.— N din

4. Ivan Matičič: SKOZI PLAMENE PRVE SVETOVNE VOJNE

cena ppl. 24.— N din

Knjige lahko naročite tudi pri našem poverjeniku v železarni tov. Jeršinu (varnostna služba, tel 219).

Kaj bodo gledali v kinu

Kino RADIO

8. in 9. julija amer. barvni film **NAJVEČJA TEKMA OKOLI SVETA**, ob 17. in 20. uri.

10. julija amer. film **VOJNA GANGSTERJEV**, ob 17. in 19. uri.

11. in 12. julija angleški barvni film **Dr. NO**, ob 17. in 19. uri.

13. julija ameriški film **ANGELI SAJASTIH OBRAZOV**, ob 17. in 19. uri.

14. julija jugoslovanski film **PRITI IN OSTATI**, ob 17. in 19. uri.

15. julija ameriški barvni CS film **NA SVIDENJE CHARLY**, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

8. in 9. julija angleški

barvni film **Dr. NO**, ob 18. in 20. uri.

10. in 11. julija ameriški barv. film **NAJVEČJA TEKMA OKOLI SVETA**, ob 18. in 20. uri.

12. julija ameriški film **ANGELI SAJASTIH OBRAZOV**, ob 18. in 20. uri.

13. in 14. julija italijanski film **OBISK**, ob 18. in 20. uri.

15. julija francoski barvni CS film **VIVA MARIA**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

8. julija češki film **DEKLICE PRIHAJAJO POZNEJE**.

9. julija zap. nemški film **OVADUH**.

13. julija ameriški barvni film **NAJVEČJA TEKMA OKOLI SVETA**.

15. julija italijanski film **OBISK**.

Kino KOROSKA BELA

8. julija italijanski film **OBISK**.

9. julija ameriški film **KARAVANA HRABRIH**.

10. julija angleški barvni film **Dr. NO**.

15. julija jugoslovanski film **PRITI IN OSTATI**.

Kino KRANJSKA GORA

8. julija ameriški film **KARAVANA HRABRIH**.

9. julija italijanski film **OBISK**.

13. julija angleški barvni film **Dr. NO**.

14. in 15. julija ameriški barv. film **NAJVEČJA TEKMA OKOLI SVETA**.

Anekdota

Prijatelju, ki ga je spraveval za nasvet glede poroke, je Sokrat dejal:

»Ne bi ti mogel priporočiti nobene žene. Z izbiranjem tako ne dosežeš ničesar. Če je žena lepa, te bo varala; če je grda, ti ne bo ugajala, če vzameš revno, boš propadel; če vzameš bogato, ti bo ukazovala; če je pametnejša od tebe, te bo prezirala; če je omejena, ti bo pa neznosna.«

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru nadzorne službe se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla v času moje bolezni. Alija Keserović

ZAHVALA

Zahvaljujem se tov. upravniku počitniškega doma Biograda na moru tov. Cirilu Vistru in šefu Zdravstvenega doma dr. Miletu Ajdukoviću v Biogradu na moru za hitro intervencijo in pomoč pri mojem uspešnem zdravljenju. Jelka Noč

Personalne vesti

JUNIJ 1967

Sprejeti: 13.

Obračunani: 46.

STAROSTNO UPOKOJENI:

JANEZ ERZEN, roj. 1910, martinarna — 20. let v ZJ, JULIJANA FRANKO, 1907, OTK — 18 let v ZJ, FRANCISKA GASPERIN, 1917, valjarna 1300 — 21 let v ZJ, JOŽE KOGOJ, 1912, GEŽ — 32 let v ZJ, ALOJZ KRIVIC, 1910, gradbeno vzdrževanje — 32 let v ZJ, ANTON LAHARNAR, 1912, strugarna valjev — 20 let v ZJ, JOŽE PIŠČANEC, 1909, gradbeno vzdrževanje — 27 let v ZJ, MAITEVZ PRETNAR, 1911, Javornik I — 21 let v ZJ, KAREL KORENINI, 1906, strojno vzdrževanje — 40 let v ZJ in MARIJA TRESOGLAV, 1912, elektrodni oddelek — 22 let v ZJ.

INVALIDSKO

UPOKOJENI:

FRANC HVALA, 1910, plavž 13 let v ZJ, VINKO KERN, 1913, varnostna služba — 27 let v ZJ, STANKO PIRIH, 1912, strojno vzdrževanje — 24 let v ZJ, VALENTIN POLJANSEK, 1912, plavž — 23 let in pol v ZJ, ANTON PRETNAR, 1914, žičarna — 26 let in pol v ZJ, ALOJZ SMOLEJ, 1915, prog 1300 —

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, atka, starega ata, brata in strica

RUDIJA BERGLJA

se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami, ga spremlili na njegovi zadnji poti in darovali številne vence. Zahvaljujemo se tudi dr. Mencingerju za ves trud pri njegovem zdravljenju.

Žena Francka, sinova Mirko in Franci, hčerka Milka z družino in ostali sorodniki.

30 let v ZJ, FRANC VONČINA, 1913, jeklovlek — 13 let v ZJ in FRANC GRACER, 1914, RTA — 16 let v ZJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI:

Alojz Tožbar, roj. 13. 9. 1919 — plavž in Albin Dolar, 19. 2. 1911 — OTK.

Svojcem naše iskreno sožalje!

IZKLJUČENI:

Vladimir Debelak, roj. 30. 1. 1944, lahka prog 1, Stanko Guzelj, 8. 3. 1940, HVŽ, Alojz Jonke, 20. 6. 1932, promet, Albin Kemperle, 20. 2. 1916, martinarna, Mihael Mavrič, 28. 9. 1939, lahka prog 1, Medja, 1. 5. 1950, Javornik II, Martin Mesec, 23. 10. 1936, valjarna Bela, Stanislav Pavkovič, 20. 4. 1949, Javornik I, Albin Poljanec, 28. 5. 1944, toplotna energija, Boris Rajhard, 6. 2. 1942, promet, Rudolf Ravninar, 5. 9. 1944, plinska in vodna energija, Boris Razinger, 10. 11. 1946, žičarna, Stanislav Selak, 12. 5. 1924, lahka prog 1, Franc Sink, 20. 7. 1948, martinarna, Franc Strukelj, 26. 9. 1948, transport, Peter Suštar, 15. 1. 1949, martinarna, Stefan Vidović, 17. 8. 1931, livarna in Janez Bergant, 1. 5. 1930, plinska in vodna energija.

MALOPRODAJNE CENE NEKATERIH POLJEDELSKO PREHRAMBENIH ARTIKLOV NA DAN 27. 6. 1967

ARTIKEL	Enota mere	Zarja tržnica	Rožca pri Čufarju	Živila na C. železarjev	Živila Kr. gora	Zasebni tržnica
Krompir zgodnji	kg	160	132	130	180	200
Cebula	kg	400	360, 420	420	420	—
Česen	kg	420	620	620	620	—
Korenček rdeč	kg	420	590	520	520	—
Zelje v glavah	kg	130	125	150	150	—
Paradižnik	kg	440	440	460	460	—
Paprika	kg	880	—	—	—	—
Stročji fižol	kg	490	360	500	500	—
Cvetača	kg	490	480, 490	500	500	—
Kumare	kg	370	370	370	370	—
Peteršilj	kg	510	660	750	750	—
Zelena solata	kg	180	195	200	200	400
Češnjice	kg	360	370	360	360	300
Breskve	kg	370, 480	500	500	500	400
Hruške	kg	480	500, 540	500	—	—
Vrtna jagode	kg	520	620	650	650	—
Banane	kg	520	570	520	—	—
Limone	kg	460	480	450	450	—
Pomaranče	kg	460	470	450	450	—
Kokošja jajčka	kom.	43, 53	41	49	47, 49	60

Opazovane prodajalne so bile dobro založene s sezonskimi pridelki. Tudi kvaliteta artiklov je zadovoljiva. Slaba pa je še vedno ponudba na zasebni tržnici; le ob sobotah je nekaj več izbire.

TEHNIČNI FELJTON • TEHNIČNI FELJTON • TEHNIČNI FELJTON • TEHNIČNI FELJTON • TEHNIČNI FELJTON • TEHNIČNI FELJTON • TE

Premog v letu 1966

V vseh premogovnikih sveta so v letu 1966 nakopali skupno 2.183 milijonov ton črnega premoga. To je za 3 milijone ton manj kot v letu 1965. V zadnjih letih so bile zaradi vedno večje uporabe nafte oziroma njenih derivatov ter zemeljskega plina nakopane količine premoga na svetu iz leta v leto v manjšem povečanju. V preteklem letu se je prvič zgodilo, da je količina nakopanega premoga v primerjavi s prejšnjim letom padla. Rjavega premoga je bilo nakopanega v letu 1966 750 milijonov ton. Če izrazimo to količino, z obliko črnega premoga pomeni, da so ga nakopali v letu 1966 skupaj približno 2,5 milijarde ton.

V spodnji tabeli so razvidne količine nakopanega črnega premoga v letih 1965 in 1966 v tistih državah, katerih količina je presegla 20 milijonov ton.

Država	1965	1966 (milij. ton)
ZDA	474	485
LR Kitajska	440	440
Sovjetska zveza	428	435
Velika Britanija	190	177
Zahodna Nemčija	135	126
Poljska	119	122
Indija	70	71
Japonska	50	51
Francija	51	51
Južnoafriška Republika	49	48
Avstralija	33	33
Čehoslovaška	28	27
Skupaj + ostale države	2186	2183

Tabela kaže, da so tri države, to je ZDA, LR Kitajska in Sovjetska zveza nakopale v letu 1966 skupaj 1360 milijonov ton črnega premoga. To pa

pomeni 62 % celotne svetovne količine. Ostale države nakopljejo precej manjše količine. Če pa upoštevamo vseh dvanajst zgoraj navedenih držav, pomeni to skupno količino 1.785 milijonov ton ali 83 % na svetu nakopanega črnega premoga.

Pri celotnem pregledu stanja na področju kopa črnega premoga lahko vidimo, da so tako ZDA, kakor tudi LR Kitajska in Sovjetska zveza nakopano količino tudi letos povečale. Isto velja tudi za ostale socialistične države ter države na ostalih celinah. Padla pa je količina v zahodnoevropskih državah. Pri tem prednjačita predvsem Velika Britanija in Zahodna Nemčija, ki imata težave pri prodaji črnega premoga tudi zaradi konkurence tega goriva iz ZDA. Ta je namreč kljub prevoznim stroškom cenejši kot tisti, ki ga nakopljejo v teh državah.

V splošnem lahko rečemo, da bo poraba črnega premoga tudi v bodočnosti postopno vendar zanesljivo padala. Vzrok je bil omenjen že prej. Vse kaže, da bo nafta v vedno večjem obsegu izpodrivala premog tudi v bodoče na mnogih področjih njegove uporabe.

K.

ZELEZAR

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezarja«, Železarna Jesenice. Telefon 758 in 394 — Tisk CP »Gorenjski tisk«.